

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2022 M. SPALIO 1 D.–2022 M. SPALIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl kompetentingos institucijos pagal Reglamentą Nr. 834/2007 ir Reglamentą Nr. 2017/625 diskrecijos patikėti savo kontrolės kompetenciją vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų ar pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų, taip pat keisti pasirinktą šios srities reguliavimo modelį.....</i>	
7. SOCIALINĖ APSAUGA	6
<i>Dėl pareiškėjo pasirinkto laikotarpio valstybinei pensijai apskaičiuoti įtakos sprendžiant, ar tokios pensijos perskaičiavimo atveju taikytinos Asmenų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies grąžinimo įstatymo nuostatos .....</i>	
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	8
<i>Dėl atsisakymo išduoti nacionalinę vizą, kai pareiškėjo nenaudai įvertinta aplinkybė, kurios paneigti įrodymais pareiškėjui nebuvo sudaryta galimybė.....</i>	
<i>Dėl kitoje ES valstybėje narėje galiojusių specialių pandemijos laikotarpiui taikytų nacionalinių taisyklių, pratęsusių užsieniečio teisėtą buvimą tos valstybės teritorijoje, pasibaigus nacionalinės vizos galiojimui, įtakos vertinant neteisėtą tokio užsieniečio judėjimą per Lietuvos Respublikos teritoriją.....</i>	
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	9
<i>Dėl sporto stovyklos požymių, siekiant šios stovyklos dalyviams išmokėtas maisto išlaidų kompensacijas (maistpinigius) pripažinti neapmokestinamosiomis gyventojų pajamomis.....</i>	
<i>Dėl individualių veiklų vykdančių ir sportinės veiklos sutartis su sporto organizacija sudariusių trenerių pajamų pripažinimo su darbo santykiais susijusiomis pajamomis apmokestinimo GPM tikslais.....</i>	
14. APLINKOS APSAUGA	12
<i>Dėl vertinimo, ar bendrovė turėjo leidimą išgauti gamtos išteklius (geriamąjį gėlą požeminį vandenį).....</i>	
18. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS	13
<i>Dėl institucijos pareigos įvertinti reikšmingą informaciją, asmeniui neatvykus į rengiamo žemės reformos žemėtvarkos projekto pretendentų susirinkimą .....</i>	
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	14
<i>Dėl pretendentams užimti valstybės tarnautojo pareigybę konkurso būdu teiktinos informacijos formos ir turinio.....</i>	
<i>Dėl policijos pajėgų vieneto sektoriaus sąvokos .....</i>	
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	15
<i>Dėl valstybės tarnautojų nušalinus nuo pareigų pagal BPK 157 straipsnį neišmokėto atlyginimo priteisimo.....</i>	
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	16
<i>Dėl advokato teisės gauti asmens duomenis iš Nekilnojamojo turto registro.....</i>	
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	18
<i>Dėl paskolos dalių, kurioms nustatyta skirtinga paskolos paskirtis, vertinimo, siekiant gauti paramą palūkanoms kompensuoti.....</i>	
31. RYŠIŲ REGULIAVIMAS.....	19
<i>Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijos suteikiant leidimą perleisti teisę naudoti radijo dažnius atribojimo nuo Konkurencijos tarybos įgaliojimų .....</i>	
34. TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖ	20
<i>Dėl elektroninių cigarečių ir jų pildyklių reklamos .....</i>	

41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	22
<i>Dėl ministro įsakymo, kuriuo sudaryta Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos narius atrankos komisija, vertinimo kaip individualaus pobūdžio akto .....</i>	<i>22</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	22
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	23
<i>Dėl atleidimo nuo žyminio mokesčio mokėjimo bylose dėl pensijų skyrimo ar atsisakymo jas skirti .....</i>	<i>23</i>
<i>Dėl „suinteresuotos visuomenės“, kuri gali kreiptis į teismą su abstrakčiu pareiškimu ištirti norminio administracinio akto teisėtumą, sąvokos aiškinimo .....</i>	<i>23</i>
<i>Dėl pakartotinio skundo padavimo, kai pašalinamos aplinkybės, anksčiau kliudžiusios priimti skundą.....</i>	<i>24</i>
<i>Dėl pateikto apeliacinio skundo, neturint tam įgaliojimų.....</i>	<i>25</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
BPK	Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
GPM	gyventojų pajamų mokestis
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VĮ	valstybės įmonė
VšĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl kompetentingos institucijos pagal Reglamentą Nr. 834/2007 ir Reglamentą Nr. 2017/625 diskrecijos patikėti savo kontrolės kompetenciją vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų ar pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų, taip pat keisti pasirinktą šios srities reguliavimo modelį

Byloje buvo prašoma ištirti, ar: 1) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. lapkričio 17 d. įsakymas Nr. 3D-795 „Dėl žemės ūkio ministro 2006 m. kovo 3 d. įsakymo Nr. 3D-78 „Dėl leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą, produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (toliau – įsakymas Nr. 3D-795) neprieštarauja Konstitucijos 46 straipsnio 1–4 dalims, Konkurencijos įstatymo 4 straipsniui, Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniui, konstituciniams asmens ūkinės veiklos laisvės, teisėtų lūkesčių, sąžiningos konkurencijos laisvės principams ir konstituciniam principui, kuris draudžia įstatymu monopolizuoti gamybą ir rinką; 2) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinės gamybos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Ekologinės gamybos taisyklių (toliau – Ekologinės gamybos taisyklės) 23.2 ir 26.2 punktuose įtvirtintos nuostatos priimtos neviršijant žemės ūkio ministro kompetencijos ir neprieštarauja teisinės valstybės principui.

Įsakyme Nr. 3D-795 nurodyta: „Pripažįstu netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. kovo 3 d. įsakymą Nr. 3D-78 „Dėl Leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą, produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.“

2006 m. kovo 3 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-78 „Dėl leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklių patvirtinimo“ buvo patvirtintos Leidimo sertifikuoti ekologinę gamybą, produkcijos perdirbimą ir tiekimą rinkai suteikimo taisyklės, kurios nustatė leidimo užsiimti ekologinės gamybos, perdirbimo ir tiekimo rinkai sertifikavimu pagal 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1567/2005) ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 (Žin., 2001, Nr. 1-21; 2004, Nr. 74-2561), nustatytus reikalavimus gavimo tvarką. Kaip nurodyta šių taisyklių 2 punkte, jos buvo taikomos juridiniams asmenims, siekiantiems užsiimti ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo ir tiekimo rinkai sertifikavimu.

Reglamento Nr. 834/2007¹, galiojusio ginčijamo įsakymo Nr. 3D-795 priėmimo metu, 27 straipsnio 1 ir 4 dalyse buvo nurodyta: „1. Valstybės narės sukuria kontrolės sistemą ir paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, atsakingų už šiuo reglamentu pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004 nustatytų pareigų vykdymo kontrolę. <...> 4. Kompetentinga institucija gali: a) savo kontrolės kompetenciją patikėti vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų. Kontrolės institucijos suteikia tinkamas objektyvumo ir nešališkumo garantijas ir savo žinioje turi kvalifikuotą personalą bei išteklius, būtinus jų funkcijoms atlikti; b) pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų. Tokiu atveju valstybės narės paskiria institucijas, atsakingas už tokių įstaigų patvirtinimą ir priežiūrą.“

Reglamento Nr. 834/2007 2 straipsnio n, o ir p punktuose buvo nurodyta: „n) kompetentinga institucija – centrinė valstybės narės institucija, turinti kompetenciją organizuoti oficialią kontrolę ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba bet kuri kita institucija, kuriai suteikta tokia kompetencija, o prireikus taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija; o) kontrolės institucija – valstybės narės viešoji administracinė organizacija, kuriai kompetentinga institucija suteikė savo visus savo įgaliojimus vykdyti tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba dalį tokių įgaliojimų; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija arba atitinkama institucija, veikianti trečiojoje šalyje; p) kontrolės įstaiga – nepriklausoma privati trečioji šalis, vykdanči tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies įstaiga arba atitinkama įstaiga, veikianti trečiojoje šalyje“.

Reglamento Nr. 834/2007 27 straipsnio 4 dalyje buvo nustatyta, kad kompetentinga institucija gali: savo kontrolės kompetenciją patikėti vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų (a punktas); pavesti kontrolės

---

¹ 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinamojo reglamentą (EEB) Nr. 2092/91.

užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų (b punktas). Reglamento 2017/625² 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad kompetentingos institucijos, atsakingos už tikrinimą, ar laikomasi 1 straipsnio 2 dalies i punkte nurodytų taisyklių, gali perduoti tam tikras su oficialia kontrole ar kita oficialia veikla susijusias pareigas vienai ar daugiau ekologiškų produktų kontrolės institucijai. Oficialios kontrolės reglamento 28 straipsnyje įtvirtinta, kad kompetentingos institucijos, laikydamosi atitinkamai 29 ir 30 straipsniuose numatytų sąlygų, gali vienai ar daugiau įgaliotųjų įstaigų arba vienam ar daugiau fizinių asmenų pavesti tam tikras oficialios kontrolės užduotis.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš išdėstytų reglamentų nuostatų matyti, kad valstybių narių kompetentingos institucijos turi galimybę, tačiau neprivalo patikėti savo kontrolės kompetenciją vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų ar pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų. Taigi galimybė pavesti kontrolės užduotis kontrolės įstaigoms patenka į valstybių narių kompetentingų institucijų diskrecijos sritį. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, Žemės ūkio ministerija, būdama paskirta kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento Nr. 2017/625 nuostatų, įskaitant nuostatas, reglamentuojančias oficialią kontrolę ir kitą oficialią veiklą, įgyvendinimą Reglamento Nr. 2017/625 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytoje ekologinės gamybos srityje, turi minėtuose reglamentuose nurodytą diskreciją patikėti savo kontrolės kompetenciją vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų ar pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų, taip pat ir keisti pasirinktą šios srities reguliavimo modelį.

Pareiškėjas ginčijo Įsakymo Nr. 3D-795 atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsniui.

Išplėstinė teisėjų kolegija atsižvelgė, be kita ko, į tai, kad Reglamentas Nr. 834/2007, galiojęs ginčijamo įsakymo priėmimo metu, nustatė valstybių narių diskreciją patikėti savo kontrolės kompetenciją vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų ar pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų; taip pat į tai, kad Europos Sąjungos teisės normos yra sudedamoji Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalis; jeigu tai kyla iš sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, Europos Sąjungos teisės normos taikomos tiesiogiai, o teisės normų kolizijos atveju jos turi viršenybę prieš Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus (Lietuvos Respublikos Konstitucinio akto „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“ 2 straipsnis) ir pažymėjo, kad Reglamentas Nr. 834/2007 nustato specialųjį reguliavimą ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo srityje. Tais atvejais, kai teisinio reguliavimo srityje konkuruoja bendrosios ir specialiosios normos, taikomas principas *lex specialis derogat legi generali* (specialusis įstatymas įveikia bendrąjį; specialioji norma yra viršesnė už bendrąją). Principo *lex specialis derogat legi generali* esmė ta, kad esant bendrosios ir specialiosios normų konkurencijai yra taikoma specialioji norma (Konstitucinio Teismo 2000 m. spalio 18 d., 2008 m. sausio 7 d. nutarimai). Išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad šiuo atveju ginčijamo įsakymo reguliuojamiems visuomeniniams santykiams pareiškėjo nurodytais aspektais taikytinas teisės aktas yra ne Konkurencijos įstatymas, o minėti Europos Sąjungos reglamentai, reguliuojantys ekologinę gamybą ir ekologiškų produktų ženklimą.

Atsižvelgusi į ES teisės aktų taikymo pirmenybę ir į aktualią Konstitucinio Teismo praktiką, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Žemės ūkio ministerija, priimdama Įsakymą Nr. 3D-795, veikė jai Reglamento Nr. 834/2007 nustatytos diskrecijos ribose, todėl Įsakymas Nr. 3D-795 neprieštarauja Konstitucijos 46 straipsnio 1–4 dalims bei šiame straipsnyje įtvirtintiems konstituciniams asmens ūkinės veiklos laisvės, sąžiningos konkurencijos laisvės principams ir konstituciniam principui, pagal kurį įstatymas draudžia monopolizuoti gamybą ir rinką.

Pareiškėjas prašė ištirti Įsakymo Nr. 3D-795 atitiktį teisėtų lūkesčių apsaugos principui. Įsakymo Nr. 3D-795 aiškinamajame rašte buvo nurodyta, jog „vykdyti sertifikavimo įstaigos funkcijas pagal patvirtintas Ekologinio žemės ūkio taisykles patikėta vienai kontrolės institucijai – VŠĮ „Ekoagros“, <...>, privačioms kontrolės įstaigoms kodų nėra suteikta“. Atsižvelgdama į šias ginčijamo įsakymo aiškinamajame rašte nurodytas aplinkybes, taip pat į tai, kad, kaip minėta, galimybė pavesti ekologinės gamybos sertifikavimo veiklą

² 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas).

kontrolės įstaigoms patenka į valstybių narių kompetentingų institucijų diskrecijos sritį, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad Įsakymas Nr. 3D-795 *per se* (pats savaime) teisėtų lūkesčių apsaugos principo nepažeidė.

Pareiškėjas prašė ištirti Įsakymo Nr. 3D-795 atitiktį Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniui ir teigė, kad priimant ginčijamą teisės aktą nebuvo atliktas projektų poveikio vertinimas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju aiškinamajame rašte aptariant teisės akto priėmimo aplinkybes (t. y. nurodant, kad vykdyti sertifikavimo įstaigos funkcijas patikėta vienai kontrolės institucijai – VŠĮ „Ekoagros“, o privačioms kontrolės įstaigoms kodų nėra suteikta), buvo iš esmės nurodytas ir jo poveikis. Nagrinėtu atveju pareiškėjas nepateikė argumentų, pagrindžiančių, kad aiškinamajame rašte nurodytos aplinkybės yra neteisingos, ar kad pateiktos informacijos išsamumas buvo neproporcingas galimoms numatomo teisinio reguliavimo pasekmėms. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad Įsakymas Nr. 3D-795 neprieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniui.

Pareiškėjas ginčijo Ekologinės gamybos taisyklių 23.2 ir 26.2 punktų teisėtumą, teigdamas, kad jos priimtos viršijant žemės ūkio ministro kompetenciją.

Atsižvelgdama į tai, kad Reglamento Nr. 2018/848³ 3 straipsnio 54 dalyje kompetentingos institucijos apibrėžiamos kaip kompetentingos institucijos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2017/625 3 straipsnio 3 punkte, o Žemės ūkio ministerija Lietuvos Respublikos Vyriausybės yra paskirta kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento Nr. 2017/625 nuostatų, įskaitant nuostatas, reglamentuojančias oficialią kontrolę ir kitą oficialią veiklą, įgyvendinimą Reglamento Nr. 2017/625 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytoje ekologinės gamybos srityje, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad Žemės ūkio ministerija, veikdama kaip kompetentinga institucija ekologinės gamybos srityje, įgyvendindama Reglamento Nr. 2018/848 nuostatas ir nustatydamas, kad Žemės ūkio ministerijos atsakingas asmuo priima sprendimus dėl ankstesnio laikotarpio atgaline data pripažinimo perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio dalimi bei dėl leidimo naudoti neekologiškas žemės ūkio kilmės sudedamąsias dalis gaminant perdirbtą ekologišką maistą, neperžengė savo kompetencijos ribų, o Ekologinės gamybos taisyklių 23.2 ir 26.2 punktai šiuo pareiškėjo nurodytu aspektu neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. ei-9-492/2022
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00058-2022-7
Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.3. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos

Dėl pareiškėjo pasirinkto laikotarpio valstybinei pensijai apskaičiuoti įtakos sprendžiant, ar tokios pensijos perskaičiavimo atveju taikytinos Asmenų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies grąžinimo įstatymo nuostatos

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valdyba) Utenos skyriaus sprendimo, kuriuo, perskaičiuojant pareiškėjui paskirtą pareigūnų ir karių valstybinę pensiją (toliau – valstybinė pensija) bei nustatant perskaičiuotas valstybinės pensijos mokėjimo laikotarpį, nebuvo taikomos Asmenų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies grąžinimo įstatymo (toliau – Grąžinimo įstatymas) nuostatos.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pagal Grąžinimo įstatymą be atskiros valstybinių pensijų gavėjo prašymo Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos privalėjo perskaičiuoti tik tas valstybines pensijas, kurių dydis priklausė nuo dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo), o pareiškėjas darbo užmokesčio vidurkiui valstybinei pensijai apskaičiuoti buvo pasirinkęs laikotarpį, kuriuo dėl ekonomikos krizės jo darbo užmokestis nebuvo

---

³ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007.

sumažintas, todėl Gražinimo įstatymo nuostatos jam netaikomos, o Valdybos Utenos skyrius neturėjo teisės ir pareigos be pareiškėjo prašymo perskaičiuoti jam paskirtą valstybinę pensiją nuo jos skyrimo, kaip to pageidavo pareiškėjas.

Nagrindamas pareiškėjo apeliacinį skundą, LVAT kreipėsi į Konstitucinį Teismą, prašydamas ištirti, ar Gražinimo įstatymas tiek, kiek jame nenustatyta valstybinių pensijų mokėjimą administruojančios įstaigos pareiga perskaičiuoti asmens valstybinę pensiją, kai neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies gražinimas lemia, jog pareigūno ar kario paeiliui išstarnautų 5 tarnybos metų palankiausių nuosekliai einančių dvylikos mėnesių jam nustatyto darbo užmokesčio vidurkis, reikšmingas pareigūnų ir karių valstybinei pensijai apskaičiuoti, pasikeičia (darbo užmokesčio vidurkis padidėja) ir patenka į 2009 m. rugpjūčio 1 d.–2013 m. rugsėjo 30 d. laikotarpį, bei išmokėti dėl neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies mokėjimo susidariusį valstybinių pensijų dydžių skirtumą, atitinka Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalį, 52 straipsnį ir konstitucinį teisinės valstybės principą. Konstitucinis Teismas 2022 m. birželio 17 d. nutarimu nenustatė Gražinimo įstatymo nuostatų prieštaravimo Konstitucijai prašyta ištirti apimtimi.

LVAT teisėjų kolegija, vadovaudamasi Konstitucinio Teismo 2022 m. birželio 17 d. nutarime pateiktais išaiškinimais, konstatavo, jog Gražinimo įstatymo bei Aprašo⁴ nuostatos taikomos tik tiems valstybinių pensijų gavėjams, kurie pasirinko darbo užmokesčio (atlyginimo) vidurkį tokioms pensijoms apskaičiuoti 2009 m. gegužės 1 d.–2013 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu ir jeigu šiuo laikotarpiu tokių pensijų gavėjų darbo užmokestis dėl ekonomikos krizės buvo sumažintas. Nagrinėtu atveju pareiškėjui valstybinė pensija buvo paskirta pagal darbo užmokesčio vidurkį iš jo pasirinkto kito 2008 m. sausio 1 d.–2008 m. gruodžio 31 d. laikotarpio, kuriuo jo darbo užmokestis dėl ekonomikos krizės nebuvo sumažintas. Toks pareiškėjui paskirtosios valstybinės pensijos dydžio skirtumas, kuris susidarė ne dėl neproporcingai sumažinto vidaus reikalų įstaigų pareigūnų darbo užmokesčio mokėjimo, o dėl to, kaip pareiškėjas pasirinko įgyvendinti savo teisę įstatymo nustatyta tvarka pasirinkti konkretų tarnybos laikotarpį, pagal kurio darbo užmokesčio vidurkį bus skiriama valstybinė pensija už tarnybą, nėra laikomas kompensuotinu praradimu Gražinimo įstatymo ir Aprašo prasme. Todėl LVAT laikė nepagrįstais ir atmetė pareiškėjo argumentus, kad atsakovas, vadovaudamasis Gražinimo įstatymo bei Aprašo nuostatomis, privalėjo perskaičiuoti jam paskirtą valstybinę pensiją be jo atskiro prašymo už visą pensijos skyrimo laikotarpį.

Vertindama laikotarpį, nuo kurio skiriama pagal pensijos gavėjo prašymą tikslinant duomenis perskaičiuota valstybinė pensija, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog gavęs 2019 m. kovo 8 d. duomenis apie pareiškėjo vidutinį darbo užmokestį jo naujai pasirinktu 2011 m. kovo mėn.–2012 m. vasario mėn. laikotarpiu valstybinei pensijai apskaičiuoti, atsakovas pagrįstai pagal šiuos duomenis perskaičiuotą pensiją pareiškėjui skyrė nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį pareiškėjas pateikė naujus duomenis (visus pensijai perskaičiuoti būtinus dokumentus), pirmos dienos (t. y. nuo 2019 m. balandžio 1 d.), kaip tai įtvirtinta Socialinio draudimo pensijų įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje. LVAT vertinimu, šios išvados nekeičia aplinkybė, kad Valdybos Utenos skyriui anksčiau jau buvo teikti pareiškėjo darbdavio pažymėjimai apie vidutinį pareiškėjo darbo užmokestį 2011 m. kovo mėn.–2012 m. vasario mėn. laikotarpiu, kadangi šiuose pažymėjimuose pateikti duomenys buvo neišsamūs (juose buvo nurodytas mažesnis pareiškėjo darbo užmokestis tuo pačiu laikotarpiu). Valdybos Utenos skyrius negali būti laikomas atsakingu už kito viešojo administravimo subjekto, kuriam yra nustatyti įgaliojimai pateikti duomenis apie vidutinį pareiškėjo darbo užmokestį valstybinei pensijai apskaičiuoti, veiksmus, pateikiant neišsamius duomenis, būtinus tokiai pensijai apskaičiuoti (perskaičiuoti). Be to, pareiškėjas, būdamas atidus ir rūpestingas, taip pat turėjo pareigą domėtis atsakovui teikiamų duomenų išsamumu, ypač atsižvelgiant į tai, kad prašymas perskaičiuoti pareiškėjui skirtą valstybinę pensiją buvo teikiamas remiantis būtent šiais naujais duomenimis (paties pareiškėjo pasirinkto naujo laikotarpio vidutiniu darbo užmokesčiu).

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-962-463/2022

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00227-2019-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 7.5.3; 7.9

[Prieiga internete](#)

⁴ Valstybinio socialinio draudimo išmokų ir valstybinių pensijų, kurių dydis priklausė nuo neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo), neišmokėtos dalies apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 26 d. nutarimu Nr. 903.

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

8.1.2. Vazos

Dėl atsisakymo išduoti nacionalinę vizą, kai pareiškėjo nenaudai įvertinta aplinkybė, kurios paneigti įrodymais pareiškėjui nebuvo sudaryta galimybė

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Lietuvos Respublikos ambasados (toliau – Ambasada) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti nacionalinę vizą, teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjui buvo atsisakyta išduoti vizą dėl nelegalios migracijos grėsmės ir abejonių dėl pateikto dokumento – banko sąskaitos išrašo – autentiškumo (nors pareiškėjas deklaravo, jog studijas finansuos jis pats, pateikė banko sąskaitos išrašą, turintį klastojimo požymių, ir nepateikė 3 mėnesių banko sąskaitos išrašo).

Pirmosios instancijos teismas iš dalies patenkino pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad Sprendimas neteisėtas, nes jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą, t. y. Ambasada, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą ir su juo pateiktus dokumentus, nesiėmė visų veiksmų pašalinti jai kilusias abejones dėl pareiškėjo buvimo sąlygų, pateiktų dokumentų autentiškumo ir galimos nelegalios migracijos grėsmės. Atsakovas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – atsakovas) pateiktame apeliaciniame skunde nurodė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai dėl Sprendimo teisėtumo sprendė, remdamasis, be kita ko, teismui, o ne Ambasadai pareiškėjo pateiktais rašytiniais įrodymais.

LVAT pažymėjo, kad siekiant patikrinti, ar išvada, jog Sprendimas neteisėtas, nes jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, aplinkybės turi būti vertinamos individualiai. Nagrinėtu atveju nustatyta, kad pareiškėjas, padavęs prašymą ir su juo dokumentus, buvo pakviestas į pokalbį, kuris vyko nuotoliniu būdu. Pokalbio metu konsulas, siekdamas įsitikinti pareiškėjo prašymo ir prie jo pateiktų dokumentų teisingumu, uždavinėjo klausimus pareiškėjui. Kaip nustatyta, pokalbio metu nebuvo aiškinamasi dėl pareiškėjo pateiktų banko sąskaitų išrašų autentiškumo, pareiškėjas nebuvo informuotas apie duomenis, kurie, anot Ambasados, neatitinka tikrovės. Taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad pareiškėjas nebuvo informuotas apie Sprendimo motyvus. Taigi, pasak LVAT, byloje susiklostė tokia teisinė situacija, kad pareiškėjas po skundo padavimo, gavęs atsakovo atsiliepimą į skundą ir sužinojęs Sprendimo motyvus, turėjo teikti papildomus įrodymus, kuriuos, LVAT vertinimu, pagrįstai priėmė ir vertino pirmosios instancijos teismas.

Apibendrinamas, LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, atsižvelgęs į Ambasados neišsiaiškintus neaiškumus ir pareiškėjo pateiktus įrodymus, pagrįstai konstatavo, jog yra faktinis ir teisinis pagrindas panaikinti Sprendimą ir įpareigoti Ambasadą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1112-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03496-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.2

[Prieiga internete](#)

Dėl kitoje ES valstybėje narėje galiojusių specialių pandemijos laikotarpiui taikytų nacionalinių taisyklių, pratęsusių užsieniečio teisėtą buvimą tos valstybės teritorijoje, pasibaigus nacionalinės vizos galiojimui, įtakos vertinant neteisėtą tokio užsieniečio judėjimą per Lietuvos Respublikos teritoriją

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Migracijos departamentas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo nuspręsta uždrausti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką nuo sprendimo priėmimo dienos 24 mėnesius (2 metus), bei įtraukti į Centrinę antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą perspėjimą dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos Sąjungai nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis*, teritorijoje 24 mėnesius (2 metus) nuo sprendimo priėmimo.

Pareiškėjas nesutiko su atsakovo pozicija, kad 203 dienas Šengeno erdvėje ir Lietuvos Respublikoje buvo neteisėtai, pasibaigus vizos galiojimo laikui. Pareiškėjas paaiškino, kad po to, kai jam baigėsi nacionalinės D

vizos galiojimo laikas (2021 m. gegužės 10 d.), jis teisėtai gyveno Lenkijos Respublikoje (toliau – Lenkija). Lenkijoje buvo priimtas specialus įstatymas dėl Covid-19 ligos, todėl pareiškėjo buvimas ten buvo teisėtas.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, *inter alia* nuroydamas, kad skunde nurodyti argumentai, susiję su Lenkijos Respublikoje galiojusių teisiniu reguliavimu, galbūt įteisinusių pareiškėjo buvimą Lenkijos Respublikoje ir pasibaigus vizos galiojimui, ginčijamo Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui neturi reikšmės, nes užsieniečių atvykimo ir išvykimo, buvimo ir gyvenimo, prieglobsčio ir laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje suteikimo, integracijos ir sprendimų dėl užsieniečių teisinės padėties apskundimo tvarką ir kitus užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas). Nei Įstatymas, nei jį įgyvendinantys teisės aktai nenustato pareigos Migracijos departamentui vertinti kitų valstybių nacionalinius teisės aktus.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjo viza pasibaigė 2021 m. gegužės 10 d., tačiau iki 2021 m. lapkričio 27 d. (atvykimo į Lietuvos Respubliką) jis nesiėmė jokių priemonių savo buvimo Lietuvos Respublikoje teisėtumui užtikrinti, nors tai galėjo padaryti kreipdamasis dėl Šengeno ar nacionalinės vizos išdavimo ir būdamas Lenkijos Respublikoje. Pritarta atsakovo atsiliepime į apeliacinį skundą nurodytiems argumentams, kad užsieniečiai, kurių buvimo teisėtumas Lenkijoje dėl pandemijos (Covid-19) nacionaliniu teisiniu reguliavimu buvo pratęstas, savaimė neįgijo teisės būti ir / ar judėti kitų Šengeno erdvės valstybių teritorijoje. Tačiau vertinant atsakovo argumentus dėl pareiškėjo neteisėto buvimo Lietuvos Respublikoje ir (ar) kitose Šengeno valstybėse termino, konstatuotas faktas, jog nepaneigti pareiškėjo argumentai dėl jo buvimo Lenkijos Respublikoje teisėtumo, remiantis specialiomis pandemijos laikotarpiui taikytomis nacionalinėmis taisyklėmis. Todėl neteisėto buvimo terminas, LVAT teigimu, skaičiuotinas nuo 2021 m. lapkričio 27 d., kai pareiškėjas iš Lenkijos Respublikos atvyko į Lietuvos Respubliką, iki 2021 m. lapkričio 29 d., kai jis iš Lietuvos Respublikos išvyko.

Išnagrinėjęs byloje nustatytas teisinės ir faktinės aplinkybės, LVAT konstatavo, kad SIS II reglamento⁵ 21 straipsnio 2 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas šiuo atveju netaikomas. Byloje nėra nustatyta, kad pareiškėjas neteisėtai judėdamas per Lietuvos Respubliką ir joje neteisėtai būdamas 2021 m. lapkričio 27–29 d. laikotarpiu turėjo žinomai priešingų teisei tikslų, siekė piktnaudžiauti judėjimo laisve Šengeno valstybių erdvėje ar kitaip sąmoningai pažeisti teisinę tvarką. Vertinant taikytų priemonių proporcingumą, LVAT teigimu, svarbu ir tai, kad pareiškėjo atžvilgiu priimtas nutarimas dėl administracinio nusižengimo, kai protokolas nesurašomas, ir skirta nuobauda – įspėjimas, už nusižengimą, numatytą ANK 538 straipsnyje (Užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką, buvimo ar gyvenimo Lietuvos Respublikoje, vykimo per Lietuvos Respubliką tranzitu ar išvykimo iš Lietuvos Respublikos tvarkos pažeidimas). 2021 m. lapkričio 29 d. priimtas sprendimas dėl pareiškėjo grąžinimo į kilmės šalį: pareiškėjas įpareigotas savanoriškai išvykti į kilmės šalį per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos, t. y. iki 2021 m. gruodžio 6 d. 2021 m. lapkričio 29 d. pareiškėjas išvyko iš Lietuvos Respublikos. Atsižvelgus į tai, konstatuota, kad ginčijamas Sprendimas nelaikytinas proporcingu, todėl naikintinas. Pareiškėjas dėl padarytų teisės pažeidimų nubaustas administracine nuobauda ir tai, LVAT vertinimu, yra pakankama teisinės prievartos priemonė. Ginčijamu Sprendimu pareiškėjo teisės apribotos neproporcingai dideliu mastu.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Pareiškėjo skundas patenkintas, atsakovo Sprendimas panaikintas.

2022 m. spalio 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3818-415/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02058-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.2

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.13. Gyventojų pajamų mokestis

12.13.1. Gyventojų pajamų mokesčio objektas

12.13.1.3. Neapmokestinamosios pajamos

---

⁵ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1861.

Dėl sporto stovyklos požymių, siekiant šios stovyklos dalyviams išmokėtas maisto išlaidų kompensacijas (maistpinigius) pripažinti neapmokestinamosiomis gyventojų pajamomis

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui (futbolo klubui) papildomai apskaičiuoti ir nurodyti sumokėti GPM ir su juo susijusios sumos, nustačius, kad įvairiais 2015–2017 m. laikotarpiais klubo direktoriaus įsakymais organizuotų sporto stovyklų metu žaidėjams ir kitiems komandos nariams išmokėti maistpinigiai nepagrįstai buvo priskirti neapmokestinamoms pajamoms pagal GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punktą⁶, be kita ko, taikomą kartu su Vyriausybės 1992 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. 561⁷. Konkrečiai mokesčių administratorius ir jo sprendimą patvirtinusios mokestinį ginčą nagrinėjusios institucijos, įskaitant pirmosios instancijos teismą, iš esmės vertino, kad pareiškėjas neorganizavo sporto stovyklų, kaip jos suprantamos pagal teisės aktus.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad GPM neapmokestinamosioms pajamoms, be kita ko, priskiriami maistpinigiai, kurie mokami sportininkams ir kitiems sportinių renginių dalyviams (treneriams, gydytojams ir masažuotojams ir pan.), dalyvaujantiems sporto stovyklose. Pagal ginčo laikotarpiu galiojusį teisinį reguliavimą⁸, sporto stovykla yra apibrėžiama kaip tikslingas trumpalaikės sportininkų arba komandos rengimas varžyboms sporto bazėje. Taigi iš sporto stovyklos apibrėžimo matyti esminiai elementai: tikslas – rengtis varžyboms; trukmė – trumpalaikis rengimasis konkrečiam renginiui (čempionatui, varžyboms); vieta – sporto bazė. Stovyklos tikslas ir trukmė suponuoja išvadą, kad stovykla organizuojama pasirengti konkrečiam renginiui, ji vyksta trumpą laiką, jai būdingas intensyvumo požymis (treniruotės vyksta kiekvieną dieną, kelis kartus per dieną), tai neapima bendro ir nuolat vykstančio sportininkų rengimo.

Teisėjų kolegija, įvertinusi byloje surinktus įrodymus, akcentavo, kad visų sporto stovyklų, vykusių ginčo laikotarpiu, organizavimą pareiškėjas įformindavo iš esmės analogiškai, priimdamas įsakymus, kuriuose nurodyta sporto stovyklos trukmė (apie 12–14 dienų), laikas (stovyklos vyko vakarais apie 19–21 val.), dalyvių sąrašas, vieta. Iš šių įsakymų matyti, kad sporto stovyklos vyko iš esmės nepertraukiamai viena po kitos (pvz., stovyklos vyko 2015 m. sausio 2–18 d., sausio 19–31 d., vasario 1–13 d., vasario 16–28 d., kovo 1–15 d., kovo 16–30 d. ir t. t.). Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad tikrinamu laikotarpiu pareiškėjas įformino sporto stovyklų organizavimą įsakymais per visus metus iš esmės be pertraukų (išskyrus kelis pavienius atvejus) ir sportininkams bei kitam futbolo klubo personalui išmokėjo maistpinigius už dalyvavimą šiose sporto stovyklose. Nors pareiškėjas teigė, kad sportininkai ruošėsi varžyboms, tačiau byloje pateikti įrodymai patvirtino, kad ginčo laikotarpiu vyko ne trumpalaikis pasirengimas konkrečioms varžyboms, bet nuolatinis komandos narių rengimas (treniruotės). Todėl LVAT sprendė, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad pareiškėjas įformino sporto stovyklų organizavimą nepertraukiamai ilgais laikotarpiais, tai neatitinka sporto stovyklas apibūdinančio trumpalaikiškumo pobūdžio, pareiškėjas organizavo ne sporto stovyklas, o treniruotes.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-496-789/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03284-2020-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.13.1.3; 12.13.2

[Prieiga internete](#)

12.13.3. Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimas, mokėjimas, grąžinimas

11.13.3.1. A klasės pajamos

⁶ „Neapmokestinamosios pajamos yra šios: <...> 5) Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose nustatyto dydžio kompensacijos <...>.“

⁷ Šiuo nutarimu buvo patvirtinta Sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių lentelė, kurioje, be kita ko, buvo nustatytas Lietuvos čempionatuose, kitose šalies masto sporto varžybose ir pasirengimo joms sporto stovyklose dalyvaujančių dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydis.

⁸ Sporto įstatymo 2 str. 25 p. (galiojęs nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2017 m. sausio 1 d.) ir Kūno kultūros ir sporto įstatymo 2 str. 26 p. (galiojęs nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2019 m. sausio 1 d.).

Dėl individualių veiklų vykdančių ir sportinės veiklos sutartis su sporto organizacija sudariusių trenerių pajamų pripažinimo su darbo santykiais susijusiomis pajamomis apmokestinimo GPM tikslais

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl pareiškėjui (sporto organizacijai; sporto šakos federacijai) papildomai apskaičiuoto GPM ir valstybinio socialinio draudimo įmokų bei susijusių sumų, vietos mokesčių administratoriui laikantis pozicijos, kad 2013–2016 m. kai kuriems treneriams išmokėtas atlygis turėjo būti kvalifikuotas kaip susijęs su darbo ar jų esmę atitinkančiais santykiais apmokestinimo GPM tikslais. Tuo tarpu pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad treneriai pagal sudarytas sportinės veiklos sutartis teikė paslaugas, vykdydami registruotą individualią veiklą.

Ginčiui aktualių laikotarpiu galiojusio Kūno kultūros ir sporto įstatymo (toliau – Sporto įstatymas) 28 straipsnio („Trenerių veiklos reglamentavimas“) 1 dalis nustatė, kad treneris su organizacijomis (apžvelgiamu atveju – pareiškėju) gali pasirašyti darbo sutartį arba vykdyti individualią veiklą, kaip ji apibrėžiama GPM įstatyme. To paties straipsnio 2 dalis įtvirtina reikalavimą, kad „vykdydamas individualią veiklą, treneris su organizacija privalo pasirašyti sportinės veiklos sutartį, numatytą šio įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje, išskyrus 6, 7 ir 12 punktuose nurodytas nuostatas“. Pati sportinės veiklos sutartis apibrėžiama kaip „<...> trenerio ir sporto organizacijos susitarimas, kuriuo <...> treneris įsipareigoja <...> rengti sportininkus, dalyvauti varžybose laikantis nustatytos sporto organizacijos vidaus tvarkos, o sporto organizacija įsipareigoja mokėti atlygį už <...> treniravimo veiklą ir užtikrina pasirengimo ir dalyvavimo varžyboms sąlygas ir jose dalyvauti, taip pat įsipareigoja vykdyti kitas sutartyje numatytas sąlygas“ (Sporto įstatymo 2 str. 17 d.).

Kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, ginčo laikotarpiu įstatymų leidėjas, be kita ko, atskirai reglamentavo trenerio, kaip jis apibrėžiamas pagal Sporto įstatymą, individualios veiklos vykdymo sąlygas bei apribojimus, pirmiausia imperatyviai reikalaujamas, jog treneris ir sporto organizacija sudarytų sportinės veiklos sutartį, kartu apibrėždamas iš šios sutarties kylančių teisinių santykių esmę bei nustatydamas pagrindinius jos (sutarties) turinio reikalavimus, kurie yra privalomi. Tai lemia, kad trenerio individualią veiklą (jos vykdymo sąlygas ir ribojimus) reglamentuojančias GPM įstatymo ir Sporto įstatymo nuostatas būtina aiškinti bei taikyti kartu, kas taip pat implikuoja poreikį atsižvelgti į pastaruosiu įstatymu reglamentuojamų santykių, susijusių su trenerio veikla, specifiką. Be to, apmokestinimo GPM tikslais yra reikšmingas būtent vykdant sportinės veiklos sutartį tarp trenerių ir pareiškėjo (faktiškai) susiklosčiusių santykių kvalifikavimas, pirmenybę teikiant šių santykių turiniui. LVAT atskirai pažymėjo ir tai, kad vien aplinkybė, jog pagal sportinės veiklos sutartį iš esmės yra vykdoma atitinkamos specifinės rūšies darbo veikla, ar kad tam tikri įstatymų leidėjo nustatyti reikalavimai šioms sutartims būdingi ir darbo teisiniams santykiams ar yra j juos panašūs, savaime nereiškia, kad vykdant šias sutartis susiklostę teisiniai santykiai neatitinka GPM įstatyme pateikto individualios veiklos apibrėžimo.

Kartu teisėjų kolegija pastebėjo, kad aplinkybė, jog yra sudaryta sportinės veiklos sutartis, savaime nereiškia, kad iš šios sutarties kylantys šalių santykiai negali būti pripažinti darbo santykiais apmokestinimo GPM tikslais – vien šios sutarties sudarymas savaime nereiškia, kad treneris vykdo savarankišką (individualią) veiklą. Sutarties teisinį kvalifikavimą kaip sportinės veiklos ar darbo sutarties lemia jos turinys, t. y. joje išdėstyty sąlygų visuma, iš kurios galima spręsti apie sutarties teisinį kvalifikavimą – tais atvejais, kai sportinės veiklos sutartyje susitariama, kad tokia sutartis kartu yra ir darbo sutartis, arba kai pagal tokios sutarties sąlygas akivaizdžiai šalys kuria darbo teisinius santykius, tokia sutartis kvalifikuotina kartu ir kaip sukurianti darbo teisinius santykius; yra aktualūs ir faktiškai tarp trenerių ir sporto organizacijos suklostę santykiai. Sprendžiant dėl ginčo teisinių santykių kvalifikavimo būtina atsižvelgti į trenerių veiklos, be kita ko, reglamentuojamos Sporto įstatymo, ypatumus, nulemtus ir šios veiklos specifinio turinio ir reguliavimo.

Kadangi nei pareiškėjas, nei treneriai mokestinio patikrinimo metu nenurodė, jog sudarydami ginčo sportinės veiklos sutartis siekė sukurti darbo teisinius santykius, LVAT teisėjų kolegija akcentavo būtinybę nustatyti, ar pagal tokios sutarties sąlygas akivaizdžiai šalys sukūrė darbo teisinius santykius, t. y., ar šie santykiai atitinka esminius darbo sutarties požymius, skiriančius ją nuo kitų atlygintinų sutarčių.

Analizuodama aplinkybes, kuriomis vietos mokesčių administratorius ir mokesstinį ginčą nagrinėjusios institucijos grindė savo vertinimą dėl ginčo teisinių santykių pripažinimo darbo, LVAT teisėjų kolegija iš esmės akcentavo, kad sprendžiant dėl darbo santykių požymių iš esmės buvo ignoruojamos Sporto įstatymo nuostatos, reglamentuojančios sportinės veiklos sutartį ir šios sutarties vykdymo sąlygas; be to, nepaisant to, jog, sutarties teisinį kvalifikavimą kaip sportinės veiklos ar darbo sutarties lemia jos turinys, t. y. joje išdėstyty sąlygų visuma, iš kurios galima spręsti apie sutarties teisinį kvalifikavimą, vietos mokesčių administratorius ir mokesstinį ginčą nagrinėjusios institucijos iš esmės selektyviai vertino ginčo sutarčių sąlygas bei su jų vykdymu susijusias aplinkybes – išskyrė tik, jų nuomone, darbo teisinių santykių požymius atitinkančias ir visiškai

ignoravo kitus reikšmingus aspektus, kurie nebuvo būdingi darbo santykiams, kaip antai pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl: (1) darbo laiko (darbo režimo), vietos, darbo drausmės, t. y. darbo teisiniams santykiams būdingų požymių, be kita ko, eksplicitiškai nurodytų GPM įstatyme; (2) trenerių vykdant veiklą patiriamų išlaidų, kurių pareiškėjas nekompensuoja (neapmoka); (3) garantijų; (4) atsakomybės; (5) ginčų tarp trenerių ir pareiškėjų nagrinėjimo tvarkos. Išsamiai aptarusi ir įvertinusi mokestinio patikrinimo ir mokestinio ginčo metu nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad apžvelgiamu atveju vietos ir centrinis mokesčių administratoriai neįvykdė jiems tenkančios pareigos pagrįsti darbo santykių tarp pareiškėjo ir minėtų trenerių buvimo (Mokesčių administravimo įstatymo 67 str. 1 d.), todėl tenkino apeliacinį skundą ir panaikino vietos mokesčių administratoriaus sprendimą.

2022 m. spalio 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1010-602/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00418-2020-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.13.1.1; 12.12.3.1; 12.13.4

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.4. Racionalus gamtos išteklių naudojimas ir apsauga

14.4.5. Žemės gelmių išteklių naudojimas ir apsauga

Dėl vertinimo, ar bendrovė turėjo leidimą išgauti gamtos išteklius (geriamąjį gėlą požeminį vandenį)

Apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiama, ar Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos sprendimas, kuriuo patvirtintas patikrinimo aktas, jog, vadovaujantis Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo (toliau – MUVGIĮ) 6 straipsniu, UAB „Mažeikių šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) apskaičiuoto mokesčio dydis, taikant didesnę mokesčio tarifą tikrinamuoju laikotarpiu, neturint leidimo naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, už išgautus valstybinius gamtos išteklius (požeminį vandenį) yra 39 392 Eur.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir atsakovo sprendimą pakeitė, t. y. apskaičiuotą 39 392 Eur mokestį sumažino iki 7 878,40 Eur, kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė. Apeliaciniame skunde pareiškėjas nurodė, jog pirmosios instancijos teismas netyrė visų reikšmingų bylos aplinkybių, neteisingai aiškino ir taikė teisės aktus, reglamentuojančius ginčo tarp šalių teisinius santykius.

Teisėjų kolegija nesutiko su atsakovo nustatytu ir pirmosios instancijos teismo patvirtintu vertinimu, kad pareiškėjas, esą, neturėjo leidimo išgauti gamtos išteklius (geriamąjį gėlą požeminį vandenį) 2017–2019 m. Paminėta, kad pagal Žemės gelmių įstatymą (toliau – ŽGI), įsigaliojusį nuo 1995 m. rugpjūčio 2 d., buvo ir yra būtini leidimai naudoti geriamąjį gėlą ir gamybinį požeminį vandenį, t. y. buvo ir yra numatyta leidiminė geriamojo gėlo požeminio vandens naudojimo tvarka (išskyrus numatytas išimtis). Šiuos leidimus iš pradžių išduodavo apskrities valdytojas, suderinęs su Aplinkos ministerija (ŽGI 14 str. 2 d.), vėliau Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija (ŽGI 14 str. 2 d. (1997 m. gruodžio 9 d. redakcija), 13 str. 2 d. (2001 m. balandžio 10 d. redakcija), nuo 2014 m. liepos 1 d. – Lietuvos geologijos tarnyba (ŽGI 13 str. 3 d. (2014 m. birželio 19 d. redakcija), 18 str. 2 d. (2019 m. spalio 15 d. redakcija)). Pažymėta ir tai, kad nepaisant to, jog leidimus naudoti geriamąjį gėlą požeminį vandenį nuo 2014 m. liepos 1 d. išduoda Lietuvos geologijos tarnyba, tačiau iki tol galioję išduoti neterminuoti leidimai taip pat liko kurį laiką galioti. Antai, Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo, priimto 2014 m. birželio 19 d., įsigaliojusio 2014 m. liepos 1 d., tebegaliojančioje 3 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog iki šio įstatymo įsigaliojimo išduoti leidimai naudoti geriamąjį gėlą ir gamybinį požeminį vandenį galioja neterminuotai, jeigu nesikeičia geriamojo gėlo ir gamybinio požeminio vandens naudojimo sąlygos.

Nagrinėtos bylos kontekste nustatyta, kad pareiškėjas pagal aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417 patvirtintos Gręžinių vandeniui tiekti ir vandens šiluminei energijai vartoti projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos (toliau – Tvarka) 31 punktą (2008 m. gruodžio 9 d. redakcija) buvo gavęs 2012 m. birželio 8 d. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimą Nr. 19, kuris taip pat atitiko leidimą naudoti geriamąjį gėlą požeminį vandenį. Šis TIPK leidimas buvo pakeistas 2015 m. gruodžio 22 d. taip, kad pareiškėjui TIPK leidimas nebesuteikė leidimo naudoti geriamąjį gėlą požeminį vandenį, t. y. TIPK leidimas, suteikęs pareiškėjui naudoti geriamąjį gėlą požeminį vandenį, galiojo nuo 2012 m. birželio 8 d. iki 2015 m. gruodžio 22 d. (dėl to ginčo byloje nebuvo). TIPK leidimas buvo pakeistas pagal Tvarką (2015 m. spalio 28 d. redakcija), kurioje nebeliko reikalavimo gauti TIPK leidimą, tačiau Tvarkos (2015 m. spalio

28 d. redakcija) 22 punkte buvo nustatyta, kad požeminio vandens gavybos gręžinį galima naudoti turint Lietuvos geologijos tarnybos išduotą Žemės gelmių registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 584, nustatyta tvarka Žemės gelmių registre užregistruotą gręžinio pasą.

Atkreiptas dėmesys, kad pareiškėjas turi dar 2011 m. rugpjūčio 24 d. Lietuvos geologijos tarnybos Bendrovei išduotus abiejų gręžinių gręžinio pasus. Įvertinus tai, kad abiejų gręžinių gręžinio pasai nebuvo panaikinti pakeitus TIPK leidimą, jie taip pat nebuvo netekę galios ŽGĮ 17 ir 18 straipsniuose nustatyta tvarka, taigi galiojo neterminuoti pagal Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo, priimto 2014 m. birželio 19 d., įsigaliojusio 2014 m. liepos 1 d., 3 straipsnio 4 dalies ir Tvarkos (2015 m. spalio 28 d. redakcija) 22 punktą ginčo laikotarpiu 2017–2019 m. ir atitinkamai suteikė pareiškėjui teisę naudoti geriamąjį gelą požeminį vandenį. Tik toks paminėtų ŽGĮ ir Tvarkos nuostatų aiškinimas galimas MUVGIĮ 6 straipsnio 2 dalies nuostatos, jog už be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį taikomas didesnis mokesčio tarifas, kontekste, atsižvelgiant į tai, jog pagal Mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnio 5 dalį visi Lietuvos Respublikos mokesčių teisės aktų prieštaravimai ar neaiškumai aiškinami mokesčių mokėtojo naudai.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo atsakovo sprendimas panaikintas.

2022 m. spalio 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-736-815/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03334-2020-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.19; 14.4.5

[Prieiga internete](#)

18. Nuosavybės teisių atkūrimas

18.4. Nuosavybės teisių atkūrimas į žemę

18.4.1. Kaimo vietovėje esanti žemė

Dėl institucijos pareigos įvertinti reikšmingą informaciją, asmeniui neatvykus į rengiamo žemės reformos žemėtvarkos projekto pretendentų susirinkimą

Byloje vertintas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) ir Tarnybos Panevėžio skyriaus sprendimų, kuriais pareiškėjos teisės į nuosavybės teisių atkūrimą įgyvendintos už valstybės išperkama žemę atlyginant pinigais, pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėja neatvyko į rengiamo žemės reformos žemėtvarkos projekto pretendentų susirinkimą, o tai buvo pagrindas jos nuosavybės teisių atkūrimą įgyvendinti išmokant kompensaciją pinigais.

LVAT nustatė, jog iki susirinkimo viešojo administravimo subjektui buvo žinomos aplinkybės, kad pareiškėja neatvyks į susirinkimą, pareiškėja nurodė priežastis, dėl kurių negalės atvykti į susirinkimą, taip pat informaciją dėl sklypų, kuriuos norėjo pasirinkti. Susirinkimo protokole, kuriame įtvirtinta ginčijamų klausimų nagrinėjimo eiga ir konstatuotos aplinkybės, kuriomis rėmėsi atsakovas, priimdamas skundžiamus sprendimus, visa minėta informacija dėl pareiškėjos neatvykimo į susirinkimą, reikšminga sprendžiant pareiškėjos klausimą, nebuvo nurodyta. Todėl LVAT darė išvadą, jog šiuo atveju nebuvo galima tvirtinti, kad atsakovas įvertino nagrinėtam klausimui reikšmingą informaciją, o priimti sprendimai negali būti laikomi teisėtais ir turi būti naikinami kaip prieštaraujantys aukštesnės galios teisės aktams. Šiame kontekste LVAT pažymėjo, jog atsakovas, neįvertinęs visos reikšmingos informacijos, kurią teikė pareiškėja iki ginčo sprendimo priėmimo, nesilaikė asmens teisės būti išklaustyta principo. Remiantis šiuo principu, asmuo gali teikti informaciją viešojo administravimo subjektui, kuri, jo manymu, yra reikšminga jo klausimui nagrinėti, tai įpareigoja viešojo administravimo subjektą įvertinti visas reikšmingas nagrinėjamam klausimui aplinkybes.

LVAT vertinimu, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 patvirtintoje Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkoje nurodytas pretendentų susirinkimas, kurio reikalavimai detalai sureguliuoti Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 patvirtintoje Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikoje, yra reikšmingas sprendžiant klausimą dėl asmenų, siekiančių gauti neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės sklypą, šio sklypo pasirinkimo, tačiau šie

teisės aktai įtvirtina ir išlygas dėl dalyvavimo susirinkime, kurioms esant asmenims gali būti priimti palankūs sprendimai, nepaisant jų neatvykimo į pretendentų susirinkimą.

LVAT pareiškėjos apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamus Tarnybos ir jos Panevėžio skyriaus sprendimus ir įpareigojo Tarnybos Panevėžio skyrių iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo.

2022 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-392-602/2022

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00286-2019-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 18.4.1; 18.4.2

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.1. Priėmimas į valstybės tarnybą

Dėl pretendentams užimti valstybės tarnautojo pareigybę konkurso būdu teiktinos informacijos formos ir turinio

Byloje nagrinėtas ginčas, be kita ko, kilo dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) Pretendentų vertinimo komisijos (toliau – Komisija) protokolinio sprendimo dėl konkurso į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus vyriausiojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojo) pareigas laimėtojo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą nustatęs, kad Departamentas organizavo konkursą teisės aktų nustatyta tvarka, priėmė pagrįstą ir teisėtą protokolinį sprendimą, kuriame teisingai įforminti skaidraus konkurso rezultatai, konkursas vyko laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos, atitiko skaidrumo principą ir niekaip nepažeidė pareiškėjo teisių.

Įvertinęs Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 patvirtinto Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 32 ir 39 punktuose įtvirtintą reglamentavimą, LVAT darė išvadą, kad Departamentas ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki pretendentų vertinimo komisijoje pradžios per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą privalo pretendentams suteikti informaciją apie: 1) pretendentų vertinimo komisijoje datą, laiką ir vietą; 2) pretendentų vertinimo organizavimo plano turinį, t. y. (i) naudotinus vertinimo kriterijus ir metodus, (ii) tuo atveju, jeigu bus naudojamas daugiau nei vienas vertinimo metodas – vertinimo balų skaičiavimo procedūrą; (iii) tai, ar pretendentai bus vertinami telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Aprašo 32 punkte nurodyta nebaigtinė informacija, kuri turi būti aptarta pretendentams išsiunčiamame pretendentų vertinimo organizavimo plane, o kai kuri informacija (tokia kaip klausimų (užduočių) ir jų vertinimo kriterijų parengimas) yra susijusi išimtinai su vidiniu Komisijos darbo organizavimu, reikalingu jai pavestai užduočiai atlikti (t. y. atrinkti tinkamiausią kandidatą). Departamento direktoriaus 2019 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 27V-204 patvirtinto Pretendentų vertinimo komisijos darbo reglamento 7.4 punkte nurodyta, jog pretendentų į karjeros valstybės tarnautojų pareigas ar į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas vertinimo komisija prieš posėdį „sudaro / aptaria“ pretendentų vertinimo organizavimo planą pagal Aprašo 32 punktą.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi lingvistinę Komisijos darbo reglamento 7.4 punkte įtvirtintos teisės normos konstrukciją, konstatavo, kad: (i) pagal paminėtą reglamentavimą Komisija pretendentų vertinimo organizavimo plano neprivalo sudaryti atskirame rašytiniame dokumente; (ii) Komisija Aprašo 32 punkte nurodytą vertinimo organizavimo plane aptartiną informaciją gali aptarti žodžiu; (iii) ne visa Komisijos aptarta pretendentų vertinimo organizavimo planą sudaranti informacija privalo būti raštu perteikta pretendentams.

LVAT nustatė, kad aptariamoms bylos atveju Departamentas pareiškėjui prieš daugiau kaip 3 darbo dienas iki pretendentų vertinimo Komisijoje pradžios nuolat teikė išsamią informaciją, susijusią su vykdytu konkursu (apie pretendentų vertinimo Komisijoje datą, laiką ir vietą, formatą) ir jame dalyvaujančių pretendentų vertinimu Komisijoje, Departamentas tinkamai įgyvendino Aprašo 39 punkte įtvirtintą reikalavimą pateikti informaciją apie pretendentų vertinimo organizavimo plano turinį. Įvertinus byloje surinktus įrodymus, LVAT teisėjų kolegijai nekilo abejonių, kad nagrinėtu atveju Komisija prieš posėdį buvo žodžiu aptarusi Aprašo 32 punkte nurodytą vertinimo organizavimo plane aptartiną informaciją, todėl šiuo aspektu Komisija nepadarė esminių konkurso organizavimo procedūros reikalavimų pažeidimų. LVAT teisėjų kolegijai taip pat nekilo abejonių, jog Komisija (visi jos nariai) atrankos metu visiems pretendentams taikė tą patį interviu metodą,

uždavė vienodus tiesiogiai su pareigybės, kuriai užimti skelbtas konkursas, aprašyme nurodytų kompetencijų ir gebėjimų patikrinimu susijusius klausimus, kurie buvo įvertinti laikantis dešimties balų sistemos. Todėl nebuvo pagrindo teigti, kad Komisijos nariai piktnaudžiavo pretendentų į valstybės tarnybą žinių patikrinimo diskrecijos teise, pareiškėją kaip nors diskriminavo dėl amžiaus.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2022 m. spalio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-756-815/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01624-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 21.1

[Prieiga internete](#)

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl policijos pajėgų vieneto sektoriaus sąvokos

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Panevėžio AVPK) viršininko įsakymą, kuriuo pareiškėjui skirta tarnybinė nuobauda – perkėlimas į žemesnes pareigas – už tai, kad jis nevykdė tarnybinių funkcijų pagal nustatytą darbo grafiką, darbo grafike nustatytu metu nebuvo priskirtame policijos pajėgų vienete, asmeniniais tikslais naudojami tarnybai skirtu specialiuoju automobiliu.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad tarnybinė nuobauda pareiškėjui buvo skirta pagrįstai, kadangi dėl buvimo namuose tarnybos metu, taip pat dalyvavimo teismo posėdyje asmeniniais tikslais pareiškėjas negalėjo vykdyti tarnybinių funkcijų ir pareigų pagal nustatytą darbo grafiką, apie tai neinformavo savo tiesioginio vadovo, be to, į minėtą teismo posėdį vyko tarnybiniu automobiliu. Tačiau pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad atvykęs į teismą dalyvauti nustatyta tvarka paskirtame teismo posėdyje pareiškėjas nebuvo išvykęs iš veiklos sektoriaus teritorijos, todėl skundžiamu įsakymu nepagrįstai buvo konstatuotas draudimo išvykti iš policijos pajėgų vieneto sektoriaus be pajėgas valdančio pareigūno leidimo pažeidimas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog draudimo išvykti iš policijos pajėgų vieneto nustatyto sektoriaus be pajėgas valdančio pareigūno leidimo pažeidimas būtų ir tuo atveju, kai pareigūnas be teisėto pagrindo nevykdo savo pareigų, nors ir yra tame sektoriuje. „Sektorius“ Lietuvos policijos generalinio komisaro 2020 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. 5-V-420 patvirtinto Policijos pajėgų vienetų veiklos organizavimo aprašo 17.8 papunktyje įtvirtinta prasme yra tiesioginio tarnybos funkcijų vykdymo vieta, o ne tam tikra teritorinė apibrėžtis.

Vertindamas pareiškėjui inkriminuotus tarnybinius nusižengimus, LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, kad pareiškėjas apie tarnybos pareigų nevykdymą iš anksto nepranešęs tiesioginiam vadovui ir negavęs įgalioto pareigūno sutikimo nevykdyti tarnybos pagal darbo grafiką būdamas namuose ir dalyvaudamas teismo posėdyje, pažeidė Panevėžio AVPK darbo reglamentą ir vidaus tvarkos taisykles, o atlikdamas veiksmus, nesusijusius su tarnybinių funkcijų ir jam suformuluotų užduočių vykdymu, ir tuo tikslu pasinaudodamas tarnybai skirtu specialiuoju automobiliu – Tipinių policijos įstaigų transporto priemonių naudojimo taisyklių, Panevėžio AVPK transporto priemonių taisyklių bei vidaus tvarkos taisyklių reikalavimus.

Vertindamas pareiškėjui paskirtos tarnybinės nuobaudos proporcingumą, LVAT nustatė, kad pareiškėjui 2020 m. balandžio 10 d. įsakymu skirta tarnybinė nuobauda Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų 2021 m. kovo 8 d. sprendimu buvo panaikinta, sprendimas yra įsiteisėjęs, todėl pareiškėjo atsakomybę sunkinančių aplinkybių nenustatyta, o už padarytus pažeidimus paskirta per griežta nuobauda.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, pareiškėjui paskirtą tarnybinę nuobaudą pakeisdamas į papeikimą.

2022 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-288-415/2022

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00063-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 21.2

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.3. Valstybės tarnautojų darbo užmokestis

Dėl valstybės tarnautojų nušalinus nuo pareigų pagal BPK 157 straipsnį neišmokėto atlyginimo priteisimo

Byloje nagrinėtas ginčas, be kita ko, kilo dėl VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos (toliau – Direkcija) atsisakymo išmokėti pareiškėjui nuo 2016 m. rugsėjo 5 d. iki 2022 m. sausio 19 d. nesumokėtą darbo užmokestį. Pareiškėjas teismo prašė priteisti minėtu laikotarpiu jam neišmokėtą darbo užmokestį, taip pat delspinigius dėl laiku neišmokėto darbo užmokesčio nuo 2016 m. rugsėjo 5 d. iki skundo padavimo dienos.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą ir priteisė Direkcijai iš pareiškėjo patirtas bylinėjimosi išlaidas, nustatęs, kad Šiaulių apygardos teisme buvo nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje pareiškėjas kaltintas padaręs nusikalstamas veikas, numatytas BK 225 straipsnio 3 dalyje ir 300 straipsnio 1 dalyje; atliekant ikiteisminį tyrimą, Šiaulių apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 5 d. nutartimi pareiškėjui paskirta procesinė prievartos priemonė – laikinas nušalinimas nuo pareigų, kurio terminas buvo tęsiamas vėlesnėmis teismų nutartimis ir baigėsi 2022 m. sausio 19 d.

LVAT akcentavo, kad aptariamam atveju pareiškėjas buvo nušalintas nuo pareigų ne pagal Valstybės tarnybos įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 3 punktą, o pagal BPK 157 straipsnį, t. y. Šiaulių apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 5 d. nutartimi, kuria jam paskirta procesinė prievartos priemonė – laikinas nušalinimas nuo pareigų. Laikino nušalinimo terminas buvo pratęsiamas ir keičiamas taip pat teismo nutartimis. Direkcija tik vykdė teismų sprendimus, priimdama atitinkamus įsakymus, kuriais laikė, jog pareiškėjas yra nušalintas nuo pareigų, todėl Valstybės tarnybos įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatos ir Konstitucinio Teismo pateiktas jų vertinimas šioje administracinėje byloje neturi esminės reikšmės. LVAT taip pat pažymėjo, jog teismo nutartys skirti pareiškėjui procesinę prievartos priemonę – laikiną nušalinimą nuo pareigų – bei pratęsti šios priemonės taikymo terminą buvo priimanos įvertinus individualias pareiškėjo aplinkybes. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka metu pareiškėjo laikinas nušalinimas nuo pareigų buvo pasibaigęs ir nebesukėlė jam kliūčių gauti atitinkamas socialines išmokas, pavyzdžiui, nedarbo draudimo išmoką; pareiškėjas atleistas iš pareigų ir todėl jam nebetaikomi ribojimai dirbti kitą darbą ir pan. LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad darbo užmokestis (kaip žala) galėtų būti priteisiamas pareiškėjui civilinio proceso tvarka tuo atveju, jei būtų nustatyti neteisėti teisėjo ir teismo veiksmai bei priežastinis ryšys, lėmęs tokios žalos atsiradimą, tačiau baudžiamoji byla dar nėra užbaigta, o administracinis teismas nėra kompetentingas vertinti, ar nušalinimas nuo pareigų, kaip procesinė prievartos priemonė baudžiamojoje byloje, buvo taikytas pagrįstai.

Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, LVAT darė išvadą, kad pareiškėjas nepagrįstai rėmėsi Konstitucinio Teismo 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimu, tvirtindamas, jog šiuo atveju atsirado teisės spraga, kurią pirmosios instancijos teismas turėjo užpildyti *ad hoc* (esant konkrečiai situacijai).

LVAT nepagrįstai laikė pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria Direkcijai iš pareiškėjo priteistos patirtos bylinėjimosi išlaidos. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, byloje nebuvo pateikta duomenų, kodėl atsakovui buvo būtina pasitelkti advokato pagalbą, juolab kad Direkcijoje yra Teisės skyrius. Be to, byloje iškelti teisiniai klausimai nebuvo sudėtingi, o taikytinos teisės normos buvo aiškios.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikindamas jo dalį, kuria atsakovui iš pareiškėjo priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, kitą pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį paliko nepakeistą.

2022 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3647-662/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00829-2022-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 21.3.3; 21.3.7; 22.1

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl advokato teisės gauti asmens duomenis iš Nekilnojamojo turto registro

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pareiškėjams VĮ Registrų centrai ir advokatui R. J. pareikšti papeikimai, teisėtumo ir pagrįstumo. Inspekcija Sprendimu:

1. Papeikimą advokatui skyrė konstatavusi, kad (i) nei Nacionalinė nekilnojamojo turto vartotojų asociacija (toliau – Asociacija), nei ją atstovaujantis advokatas, neįrodė, jog iš Nekilnojamojo turto registro

(toliau – Registras) rinkdami ir toliau tvarkydami su nekilnojamojo turto objektu (toliau – Pastatas) susijusių asmenų asmens duomenis, įskaitant archyvinis duomenis ir dokumentus, turėjo įstatymuose nustatytą teisę ginti viešąjį interesą; (ii) advokatas neįrodė, jog jo vykdomas su Pastatu susijusių asmenų asmens duomenų tvarkymas atitiko BDAR 6 straipsnio e ir f punktų nuostatas, t. y. pirmiausia, kad asmens duomenų tvarkymas buvo būtinas viešojo intereso įrodymo tikslui pasiekti, ir tuo pažeidė BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytą teisėtumo principą. Inspekcija pabrėžė, kad ginčo atveju advokatas pažeidė iš Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkto kylančią pareigą įrodyti prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisiniu paslaugų teikimu.

2. Papeikimą VĮ Registrų centrui skyrė konstatavusi, kad (i) centrinis registratorius netinkamai įvertino advokato prašymus, grindžiamus Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punktu, t. y. neįvykdė pareigos atlikti interesų pusiausvyros testą, palyginant duomenų valdytojo (advokato) interesus su duomenų subjektų interesais arba jų pagrindinėmis teisėmis ir laisvėmis, ir nesigilino į prašymo pagrįstumą; (ii) VĮ Registrų centras iš advokato prašymuose pateiktos bendros informacijos nusprendė, kad Registre esantys asmens duomenys (įskaitant archyvinis dokumentus) bus teikiami Asociacijai vadovaujantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktu (jame nustatyta, kad „duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu <...> c) tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė“), nors jokiame įstatyme Asociacijai nėra nustatyta pareiga viešojo intereso tikslu tvarkyti duomenų subjektų asmens duomenis, o advokatui vadovaujantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu (teisėtu interesu), nereikalaujant įrodyti, kodėl šiuo atveju advokato interesai yra viršesni už duomenų subjektų interesus ar jų pagrindines teises ir laisves; (iii) VĮ Registrų centras pagal Nuostatus⁹ turintis pareigą organizuoti duomenų teikimą, kuris neatsiejamas nuo duomenų teikimo teisėtumo užtikrinimo, yra atsakingas už Registre tvarkomų asmens duomenų neteisėtą pateikimą, pažeidžiant BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo VĮ Registrų centro skundą atmetė, o pareiškėjo R. J. skundą tenkino – pakeitė Sprendimą ir panaikino jo rezoliucinės dalies 1 punktą (dėl advokatui R. J. pareikšto papeikimo). Apeliacinius skundus pateikė pareiškėjas VĮ Registrų centras ir atsakovas, kurie nesutiko su pirmosios instancijos teismo atliktu įrodymų vertinimu ir teisės taikymu bei aiškinimu.

Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad „advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę: 1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat registru, valstybės informacinių sistemų jų turimą ar tvarkomą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant specialią kategorijų asmens duomenis), dokumentus, jų nuorašus. Advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisiniu paslaugų teikimu. Advokatui, kuris nepagrindžia, kad prašoma informacija, duomenys, dokumentai ar jų nuorašai yra reikalingi teisinėms paslaugoms teikti, motyvuotai atsisakoma juos pateikti“.

LVAT teisėjų kolegija priėjo prie šių bylai reikšmingų išvadų:

1. Advokatai laikytini „asmenimis, teikiančiais įstatyme nustatytas teisinės paslaugas“ Nekilnojamojo turto registro įstatymo 42 straipsnio taikymo prasme ir turi teisę gauti Registre tvarkomus duomenis, reikalingus teisinėms paslaugoms, t. y. tiek teisės konsultacijoms (patarimams teisės klausimais), tiek teisinę reikšmę turinčių dokumentų rengimui, tiek atstovavimui teisės klausimais, tiek gynybai bei atstovavimui bylų procese. Įgyvendindami šią teisę advokatai privalo pagrįsti prašomų pateikti Registro duomenų reikalingumą, t. y. jų ryšį su teisiniu paslaugų teikimu.

2. Iš Konstitucijos ir įstatymų kylantys advokatų teisinio statuso ypatumai suponuoja jų diskreciją savarankiškai (nepriklausomai) nuspręsti dėl teisiniu paslaugų teikimo apimtį, taigi ir dėl to, kokie Registro tvarkomi duomenys jiems yra reikalingi, siekiant užtikrinti, kad jų teikiamos teisinės paslaugos būtų kokybiškos (t. y. jų atstovaujamo asmens teisės ir (arba) teisėti interesai būtų ginami maksimaliai efektyviai). Tokia advokatų diskrecija gali būti ribojama tik įstatymu. Dėl šios priežasties advokato interesas iš Registro gauti teisiniu paslaugų teikimui reikalingus duomenis visais atvejais, kai tokie duomenys yra susiję su konkrečios teisinės paslaugos teikimu ir, šią paslaugą teikiančio advokato nuomone, yra būtini jai teikti, yra viršesnis už duomenų subjekto, kurio asmens duomenys yra Registre, teises ir laisves.

3. Advokato teisė gauti duomenis suponuoja Registro tvarkytojo pareigą tokius duomenis advokatui pateikti. Pagal Advokatūros įstatymą teisė gauti registru (taigi ir Nekilnojamojo turto registro) turimą ar tvarkomą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant specialią kategorijų asmens

⁹ Nekilnojamojo turto registru nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 379.

duomenis), dokumentus, jų nuorašus, yra viena pagrindinių advokato teisių (44 str. 1 p.), todėl Registratorius privalo tinkamai motyvuoti atsisakymą pateikti informaciją ar duomenis. Atsižvelgiant į tai, Registro tvarkytojas turi diskrecijos teisę motyvuotai atsisakyti tokius duomenis pateikti tik tuo atveju, jei advokatas nepagrindžia jų reikalingumo, t. y. jų ryšio su teisinių paslaugų teikimu. Todėl Registro tvarkytojas advokato prašyme pateikti Registro duomenis nurodytą Registro duomenų naudojimo tikslą, gavimo teisinį pagrindą ir prašomų pateikti duomenų apimtį, turi teisę vertinti tik prašomų pateikti duomenų ryšio su teisinių paslaugų teikimu (reikalingumo) aspektu. Kitaip tariant, Registro tvarkytojas gali atsisakyti teikti duomenis advokatui tik tuo atveju, jei advokato kreipimėsi apskritai nėra duomenų, įrodančių prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu.

Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėtu atveju advokatas ginčo prašymuose tinkamai pagrindė prašomų pateikti Registro duomenų reikalingumą, t. y. jų ryšį su teisinių paslaugų teikimu Asociacijai. Ginčo prašymuose nurodyti Registro duomenys akivaizdžiai susiję su teisinių paslaugų teikimu Asociacijai. Šiuo atveju advokatas turėjo diskrecijos teisę savarankiškai (nepriklausomai) nuspręsti, kad jam, siekiant užtikrinti kokybišką teisinių paslaugų teikimą, reikalingi būtent tokios apimties Registro tvarkomi duomenys apie Pastatą. Atitinkamai, susiklosčius tokiai situacijai, kokia susiklostė nagrinėtoje byloje, Registro tvarkytojas neturėjo jokio pagrindo nepateikti advokatui ginčo prašymuose nurodytų duomenų.

LVAT konstatavo, kad šiuo atveju Registro tvarkytojas pagrįstai ginčo prašymuose nurodytą Registro duomenų apie Pastatą naudojimo tikslą, gavimo teisinį pagrindą ir prašomų pateikti duomenų apimtį vertino tik prašomų pateikti duomenų ryšio su teisinių paslaugų teikimu (reikalingumo) aspektu. Teisėjų kolegijos nuomone, reikalavimas Registro tvarkytojui, gavusiam advokato paaiškinimą bei akivaizdžius įrodymus, kad prašomi pateikti Registro duomenys yra reikalingi teisinių paslaugų teikimui, atlikinėti papildomus tyrimus (iš advokato ir (arba) jo kliento reikalauti papildomų paaiškinimų, dokumentų ir pan.), *inter alia* (be kita ko) dėl advokato kliento teisės gauti konkrečią teisinę paslaugą, arba kvestionuojant advokato diskreciją pasirinkti konkrečias priemones, kaip ir (arba) kokia apimtimi konkreti teisinė paslauga turėtų būti teikiama, būtų nesuderinamas su advokato teisiniu statusu. Tokiu būdu būtų pažeistas advokato veiklos laisvės ir nepriklausomumo principas (Advokatūros įstatymo 5 str. 1 p.).

Teisėjų kolegija byloje nustatytas aplinkybes įvertinusi aktualaus teisinio reguliavimo ir LVAT praktikos kontekste, nesutiko su Inspekcijos išvada, kad nagrinėtu atveju advokatas su Asociacija neturėjo teisės sudaryti ginčui aktualių teisinio atstovavimo sutarčių ir jų pagrindu Asociacijai teikti šiose sutartyse nurodytos apimties teisinių paslaugų. Juo labiau nebuvo pagrindo konstatuoti, kad Registro tvarkytojas, gavęs pagrįstus ginčo prašymus pateikti Registre tvarkomus duomenis apie Pastatą, turėjo pagrindą tokių duomenų neteikti.

Atsižvelgiant į tai, LVAT darė išvadą, kad Sprendime nepagrįstai konstatuota, jog advokatas nepagrindė būtinybės teisinių paslaugų teikimui iš Registro gauti duomenis apie Pastatą, ir taip pažeidė BDAR įtvirtintą asmens duomenų tvarkymo teisėtumo principą (5 str. 1 d. a p.), 6 straipsnio e ir f punktus, iš Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkto kylančią pareigą įrodyti prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Taip pat Sprendime nepagrįstai konstatuota, kad Registro tvarkytojas, tenkinęs advokato pateiktus ginčo prašymus ir iš Registro pateikęs duomenis apie Pastatą, pažeidė BDAR įtvirtintą asmens duomenų tvarkymo teisėtumo principą (5 str. 1 d. a p.).

2022 m. spalio 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-649-968/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01452-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl paskolos dalių, kurioms nustatyta skirtinga paskolos paskirtis, vertinimo, siekiant gauti paramą palūkanoms kompensuoti

Ginčas byloje kilo dėl UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – Invega) įsakymo, kuriuo pripažinta, kad pareiškėjo paraiška neatitinka Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 4-306 patvirtinto Priemonės „Palūkanų kompensavimas smulkiojo ir vidutinio verslo

subjektams“ sąlygų aprašo (toliau – Aprašas) reikalavimų, susijusių su suteikto kredito paskirtimi, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad ginčo kredito sutartimi buvo suteiktas vienas kreditas, kuris laikytinas dvigubos gaunamų lėšų panaudojimo paskirties (kredito gavėjo įsipareigojimams pagal kitą kreditavimo sutartį refinansuoti ir už 2019 metus kredito gavėjo akcininkams paskirstytiems dividendams išmokėti), o ne du atskiri kreditai; kadangi pagal ginčo kredito sutartį dalis sumos yra skirta dividendams išmokėti, kredito sutartis yra netinkama finansuoti.

LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, pabrėždamas, kad reikalavimai, taikomi paraiškoms, pateiktoms dėl Aprašo 6.2 papunktyje nurodyto palūkanų kompensavimo, yra išdėstyti Aprašo antrajame skirsnyje. Šiame skirsnyje įtvirtintas teisės normas aiškinant sisteminiu teisės aiškinimo metodu, nėra jokio pagrindo pripažinti, jog Aprašo antrajame skirsnyje nustatytas teisinis reguliavimas įpareigoja Invegą, nustatant, ar yra visos sąlygos, kurioms esant gali būti kompensuojamos palūkanos pagal Aprašo 6.2 papunktį, privalomai vertinti tik visą paskolą ir nesuteikia teisės atsižvelgiant į paskolos dalį, kurioms nustatyta skirtinga paskolos paskirtis, kompensuoti palūkanas už tą paskolos dalį, kuri tenkina visas Apraše nustatytas sąlygas.

LVAT vertinimu, toks teisės aiškinimas, kaip atitinkantis teisėkūros subjekto tikruosius ketinimus (teleologinis teisės aiškinimo metodas), patvirtinamas tolesne teisinio reguliavimo pokyčių raida: Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 4-1173 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. 4-306 „Dėl priemonės „Palūkanų kompensavimas smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams“ sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, įsigaliojusiu nuo 2021 m. sausio 1 d., Aprašas buvo papildytas 6¹ punktu, kuris nustatė, kad jei pagal paskolos sutartį dalis paskolos lėšų yra skirtos pagal Aprašą netinkamoms išlaidoms finansuoti, palūkanos kompensuojamos tik už paskolos dalį, skirtą Apraše numatytoms tinkamoms išlaidoms finansuoti. Tokiu atveju paskolos sutartyje, paskolos sutarties pakeitime paskolos dalys turi būti išskirtos taip, kad būtų galima identifikuoti tinkamos paskolos lėšų dalies paskirtį paskolos išmokėjimo metu, šios dalies grąžinimo grafiką ir jai taikomus palūkanų dydžius. Aptariamam atveju ginčo kreditavimo sutartyje nurodytos paskolos dalys yra aiškiai atskirtos pagal paskolos lėšų dalies panaudojimo paskirtį, todėl atsakovas privalėjo įvertinti, ar už paskolos dalį (kredito gavėjo įsipareigojimams pagal ankstesnę 2012 metų kreditavimo sutartį refinansuoti) yra pagrindas pagal Aprašo nuostatas pareiškėjui kompensuoti palūkanas.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo tenkino pareiškėjo skundą, panaikino Invegos įsakymą, kuriuo pripažinta, kad pareiškėjo paraiška neatitinka reikalavimų, ir įpareigojo iš naujo įvertinti pareiškėjo pateiktą paraišką.

2022 m. spalio 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-653-442/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00487-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

31. Ryšių reguliavimas

Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijos suteikiant leidimą perleisti teisę naudoti radijo dažnius atribojimo nuo Konkurencijos tarybos įgaliojimų

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) direktoriaus įsakymo dalies, kuria AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai leista perleisti UAB „Mezon“ teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), teisėtumo ir pagrįstumo. Nors pareiškėjas teigė, kad tokiu įsakymu RRT iš esmės retroaktyviai pakeitė aukcionų, kuriuose ginčo dažniai paskirstyti rinkos dalyviams, taisyklės, taip privileijuodama UAB „Bitė Lietuva“ (ir jos kontroliuojamą UAB „Mezon“) bei diskriminuodama pareiškėją ir kitus jų konkurentus, ir kvestionavo tokio įsakymo atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 daliai, pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad atsakovas tinkamai laikėsi teisės aktuose numatytų reikalavimų bei procedūrų, t. y. RRT, priimdama įsakymą, veikė savo kompetencijos ribose.

Teisėjų kolegija, apžvelgusi aktualias Elektroninių ryšių įstatymo ir Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklių nuostatas, sutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, jog RRT atliko itin detalią vertinimo procedūrą, trukusią apie penkis mėnesius, kurios metu ne kartą tikslinti sandorio struktūros

klausimai, teikta informacija apie UAB „Mezon“ verslo padėtį, finansines perspektyvas, komentarai dėl pareiškėjo pateiktos nuomonės, vykdyta vieša konsultacija, todėl priimdama įsakymą laikėsi visų Elektroninių ryšių įstatyme ir Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklėse numatytų reikalavimų bei procedūrų, t. y. RRT veikė savo kompetencijos ribose. Nors RRT, vykdydama jai pavestas viešojo administravimo funkcijas, turi paisyti sąžiningos konkurencijos laisvės, *inter alia* kylančios iš Konstitucijos, taip pat nurodytos Elektroninių ryšių įstatyme, t. y. užtikrinti, kad administraciniai sprendimai dėl elektroninių ryšių išteklių perleidimo yra priimami laikantis atvirų, objektyvių, skaidrių, nediskriminacinių procedūrų tam, kad nebūtų iškraipyta konkurencija, įvertinimas *in concreto* (konkrečiai), ar elektroninių ryšių paslaugų rinkoje ūkio subjektai nepatiria konkurencijos iškraipymų, pirmiausia vyksta pagal konkurencijos teisę ir patenka į Konkurencijos tarybos atliekamų tyrimų veiklos sritį. Ryšių reguliavimo tarnyba, vykdydama pareigą nepažeisti sąžiningos konkurencijos laisvės, įgyvendindama Elektroninių ryšių įstatyme jai pavestus uždavinius bei paisydama įstatymu nubrėžtu jai patikėtos diskrecijos ribų, negali perimti Konkurencijos tarybos funkcijos atlikti tyrimus pagal Konkurencijos įstatymą. Toks kompetencijų pasidalinimo aiškinimas yra tinkama priemonė, užtikrinant racionalius ir teisinių gynybos priemonių ekonomiškumo reikalavimus atitinkančius rezultatus.

Teisėjų kolegija taip pat priminė, kad bylą nagrinėjantis teismas negali perimti viešojo administravimo subjektui įstatymu priskirtų funkcijų bei išspręsti klausimą, kurį pagal kompetenciją priklauso nagrinėti konkrečiai viešojo administravimo institucijai. Tokį vertinimą dėl kvestionuojamo akto atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 daliai nagrinėto ginčo ribose, kurio siekė įsakymą ginčydamas pareiškėjas, įstatymų leidėjas pavedė atlikti Konkurencijos tarybai, tokiu būdu įgyvendinančiai jai pavestą viešojo administravimo funkciją – vykdyti valstybinę konkurencijos politiką ir prižiūrėti, kaip laikomasi Konkurencijos įstatymo. Pagal Konkurencijos įstatymą, būtent Konkurencijos taryba yra specialiai Konkurencijos įstatymo reikalavimų vykdymui kontroliuoti įsteigta institucija, kuriai pirmiausia tenka pareiga tirti ir vertinti Konkurencijos įstatymo pažeidimus. Praktikoje suformuotas aiškinimas, kad teismui suteikta teisė peržiūrėti Konkurencijos tarybos nutarimus, o ne atlikti savarankiškus tyrimus dėl tam tikrų Konkurencijos įstatymo nuostatų taikymo, *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) taikytinas ir tais atvejais, kai pareiškėjas kreipiasi į teismą iš esmės siekdamas, kad teismas atliktų Konkurencijos tarybos kompetencijai priklausančią tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies.

Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatavo, kad administracinė byla toje dalyje, kurioje pareiškėjas iš esmės siekė, jog teismas atliktų Konkurencijos tarybos kompetencijai priklausančią tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies, yra nutrauktina kaip nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai. Kita pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis palikta nepakeista.

2022 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-521-821/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03904-2020-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 11.9; 31

[Prieiga internete](#)

34. Tabako ir alkoholio kontrolė

34.1. Tabako kontrolė

Dėl elektroninių cigarečių ir jų pildyklių reklamos

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl sankcijos ūkio subjektui už elektroninių cigarečių ir jų pildyklių reklamą teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog pareiškėjo skleidžiama informacija apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles pareiškėjo internetiniame puslapyje ir socialinių tinklų paskyrose skatino įsigyti ir (ar) vartoti šiuos gaminius, dėl to atitiko Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Tabako kontrolės įstatymas) 2 straipsnio 46 dalies reklamos sąvoką, kuri pagal šio įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalį yra draudžiama.

Apeliaciniame skunde pareiškėjas nurodė, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės netinkamai vertino pareiškėjo skleidžiamą informaciją apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles, nes pateikta informacija neskatino įsigyti ir (ar) vartoti šiuos gaminius bei buvo pasiekama tik elektronines cigaretes nusprendusiems įsigyti asmenims.

Vertindama apeliacinio skundo argumentus dėl pareiškėjo internetiniame puslapyje ir socialinių tinklų paskyrose pateiktos informacijos teisinio vertinimo, teisėjų kolegija visų pirma pažymėjo, kad Tabako kontrolės įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog Lietuvos Respublikoje elektroninių cigarečių, elektroninių cigarečių pildyklių ir rūkomųjų žolinių gaminių reklama (įskaitant interneto svetainėse pateiktas jų kainas), taip pat paslėpta elektroninių cigarečių, elektroninių cigarečių pildyklių ir rūkomųjų žolinių gaminių reklama draudžiama.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjo UAB „Ecodumas“ internetinėje svetainėje www.saltswitch.lt, socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Salt Switch Lietuva“ ir socialinio tinklo „Instagram“ paskyroje „ecodumas“ apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles buvo pateikta atitinkama informacija.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad Tabako kontrolės įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas tabako gaminių, t. y. gaminių, kurie gaminami tik iš tabako (tiek genetiškai modifikuoto, tiek nemodifikuoto) arba kuriame yra tabako (2 str. 38 d.), reklamos draudimas. Akivaizdu, kad Tabako kontrolės įstatymas draudžia ne tik tabako gaminių, bet ir su tabaku susijusių gaminių reklamą, o su tabako gaminiiais susijusių gaminių sąvoka įtvirtinta 2 straipsnio 35 dalyje, pagal kurią su tabako gaminiu susijęs gaminytis yra elektroninė cigaretė, elektroninių cigarečių pildyklė, taip pat rūkomasis žolinis gaminytis. Tabako gaminių ir (ar) susijusių gaminių reklamos sąvoka apibrėžta 2 straipsnio 46 dalyje, pagal kurią ši reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija apie tabako gaminius ir (ar) susijusius gaminius, tiesiogiai ar netiesiogiai skatinanti įsigyti ir (ar) vartoti tabako gaminius ir (ar) susijusius gaminius. Padaryta išvada, jog Tabako kontrolės įstatymo 2 straipsnio 46 dalyje įtvirtinta reklamos sąvoka apima ir elektronines cigaretes ir jų pildykles.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo internetiniame puslapyje ir socialinių tinklų paskyrose apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles iš esmės buvo nurodomos vartotojui patrauklios elektroninių cigarečių savybės, susijusios su šių gaminių skoniu ir jų įvairove, patvarumu ir ilgaamžiškumu, inovatyvumu ir ergonomiškumu, sveikumu ir pan., t. y. buvo pateikiama pozityvi ir patraukli, intriguojanti informacija apie šiuos gaminius. Be to, nurodytuose šaltiniuose buvo formuluojami retoriniai klausimai, provokuojantys ir raginantys vartotojus išbandyti šiuos gaminius, šios informacijos adresatui sukurianti šių gaminių išbandymo privalomumo įspūdį, pristatantys gaminius kaip „revoliucinius“. Šie teiginiai buvo iliustruojami vizualine medžiaga, kuri produktus vaizdavo patraukliame, susidomėjimą keliančiame kontekste. Dėl to teisėjų kolegija nesutiko su pareiškėjo argumentais, jog nurodyta informacija buvo neutrali, kuria siekiama tik informuoti vartotojus apie šiuos gaminius.

Vertinant šią informaciją jos tikslo aspektu, iš pateiktos informacijos teiginių apie elektronines cigaretes, jų raiškos ir konteksto, kuriame ši informacija buvo nurodyta, taip pat parinktų žodžių lingvistinės reikšmės, padaryta išvada, jog šios informacijos paskirtis ir tikslas iš esmės buvo skatinti susidomėjimą šiais gaminiiais ir pareiškėjas skleidė žinių apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles, siekiant patraukti vartojimo tikslais.

Taigi pateiktos informacijos turinys, jos pateikimo būdas ir forma teisėjų kolegijai leido daryti išvadą, jog ši informacija skatino įsigyti ir (ar) vartoti elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles, dėl to atitinka Tabako kontrolės įstatymo 2 straipsnio 46 dalyje įtvirtintą reklamos sąvoką. Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija neturėjo pagrindo abejoti pirmosios instancijos teismo išvada, jog pareiškėjas internetiniame puslapyje ir socialinių tinklų paskyrose skleidė draudžiamą elektroninių cigarečių „Salt Switch“ ir jų pildyklių reklamą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad sistemiskai aiškinant Tabako kontrolės įstatymo nuostatas, akivaizdu, jog įstatymas nesieja tabako gaminių ir (ar) susijusių gaminių, t. y. ir elektroninių cigarečių, reklamos draudimo su šios reklamos adresatu ir šio draudimo taikymo apimtis nepriklauso nuo to, kam adresuota ir į ką nukreipta reklama, nes ji draudžiama *per se* (savaime), nepaisant jos formos ir būdo. Be to, internetinis puslapis ir socialinių tinklų paskyros buvo viešai interneto ir šių tinklų vartotojams prieinami šaltiniai, kurių veikimo principas ir prigimtis suponuoja pateiktos informacijos tikslą plisti, pasiekti kuo daugiau asmenų ir esamų bei potencialių vartotojų, t. y. pateikti pozityvią ir susidomėjimą skatinančią, intriguojančią informaciją apie elektronines cigaretes „Salt Switch“ ir jų pildykles kuo platesniam asmenų ratui.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. spalio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-362-822/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00465-2021-3

Procesinio sprendimo kategorija 34.1

[Prieiga internete](#)**41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje**

Dėl ministro įsakymo, kuriuo sudaryta Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos narius atrankos komisija, vertinimo kaip individualaus pobūdžio akto

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl teisingumo ministro 2020 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 1R-57 sudarytos Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos ar jos teritorinių padalinių narius atrankos komisijos (toliau – Atrankos komisija) sprendimo atrinkti į Lietuvos administracinių ginčų komisiją (toliau – LAGK) konkrečius narius teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė konstatavęs, kad atranka į LAGK narius vyko teisėtai, nepažeidžiant nustatyto reguliavimo.

Pareiškėjas su tokiu vertinimu nesutiko, nurodydamas, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai įvertino byloje pateiktus įrodymus, netinkamai taikė teisinį reguliavimą ir priėmė nepagrįstą sprendimą. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad Teisingumo ministerijos įsakymas, kuriuo buvo sudaryta Atrankos komisija, yra norminis administracinis aktas.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisingumo ministrui LAGK sudarymo procedūroje įstatymu pavesta Vyriausybei pateikti LAGK narių kandidatūras. Iš įsakymo dėl Atrankos komisijos sudarymo turinio buvo matyti, kad jis priimtas vadovaujantis Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos narius atrankos tvarkos aprašo 3 punktu, kuriame nustatyta, jog atranką į ginčų komisijos narius vykdo teisingumo ministro įsakymu sudaryta komisija. Taigi atranką į LAGK narius vykdo speciali Atrankos komisija, kurios sudarymo funkcija priskirta būtent teisingumo ministrui, kuriam įstatymu pavesta pasiūlyti konkrečius kandidatus į LAGK narius Vyriausybei. Analizuojamu įsakymu paskirdamas konkrečius asmenis (įsakyme įvardijami asmenų vardai, pavardės, jų pareigos) į Atrankos komisiją, ministras sudarė sąlygas vyksti pretendentų į LAGK narius atrankos procedūrai, reglamentuojamai Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos narius atrankos tvarkos apraše. Tokiu būdu konkretūs (individualiais požymiais apibūdinti) asmenys įgijo Atrankos komisijos narių statusą, konkrečias pareigas bei teises, susijusias su pretendentų į LAGK narius atrankos procedūra. Nurodytos aplinkybės leido vertinti, kad aptariamu įsakymu išspręstas konkretus Atrankos komisijos sudėties klausimas, įsakyme išreiškiamą konkretizuota ministro valia dėl Atrankos komisijos narių ir jų statuso vykdant atranką. Ši taisyklė skirta realizuoti vieną kartą – įvykdyti kandidatų į LAGK narius atranką, jos veikimas baigsis atlikus atrankos procedūrą ir nebebus realizuojama paskesniuose individualiuose teisiniuose santykiuose. Taisyklė adresuota individualiais požymiais apibrėžtam asmenų ratui (Atrankos komisijos nariams) ir neišreiškia visuotinai privalomų nuostatų, kurios jungtų tipinėmis, rūšinėmis savybėmis panašius visuomeninius santykius. Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos narius atrankos tvarkos aprašo 32 punkte nustatyta, kad įvykus atrankai, Teisingumo ministerija parengia ir pateikia Vyriausybei nutarimo projektą dėl pretendento (-ų) skyrimo Ginčų komisijos nariu (-iais). Tai rodo, kad teisingumo ministrui priėmus įsakymą dėl Atrankos komisijos sudėties, implikuojama procedūros, kurios metu atrenkami Vyriausybei siūlytini kandidatai į LAGK narius, pradžia, o Teisingumo ministro sudarytai Atrankos komisijai užbaigus atrankos procedūrą – įvykus atrankai – įsakymas dėl Atrankos komisijos sudėties praranda tolesnio veikimo galią.

Nurodytų argumentų kontekste teisingumo ministro įsakymas dėl Pretendentų į Lietuvos administracinių ginčų komisijos ar jos teritorinių padalinių narius atrankos komisijos sudarymo nevertintas kaip atitinkantis būtinuosius norminio teisės akto požymius, todėl jis nepateko į Teisėkūros pagrindų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 11 punkto taikymo sritį ir šiuo pagrindu neprivalėjo būti oficialiai skelbiamas Teisės aktų registre, kaip teisingai nurodė ir pirmosios instancijos teismas.

Kiti pareiškėjo argumentai dėl jo skundo reikalavimo taip pat atmesti, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-516-463/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00967-2020-9

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduotu nepašalinus trūkumų

Dėl atleidimo nuo žyminio mokesčio mokėjimo byloje dėl pensijų skyrimo ar atsisakymo jas skirti

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) sprendimą, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą kreiptis į Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo komisiją (toliau – Komisija) dėl valstybinės antrojo laipsnio pensijos pareiškėjui skyrimo, ir įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti šį pareiškėjo prašymą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą laikė nepaduotu pareiškėjui nepašalinus nustatytų trūkumų – nesumokėjęs žyminio mokesčio ir nepateikęs prašymo atleisti nuo šio mokesčio mokėjimo.

Atskirąjį skundą išnagrinėjusi teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjas nesutinka su Administracijos sprendimu, kuriuo, nustačius, jog pareiškėjo kandidatūra neatitinka Valstybinių pensijų įstatyme nustatytų pensijos skyrimo sąlygų, netenkintas pareiškėjo prašymas pateikti Komisijai teikimą skirti jam Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Atsakovui atsisakius pareiškėjo dokumentus pateikti Komisijai, pareiškėjas prarado galimybę gauti prašomą pensiją, t. y. skundžiamu sprendimu yra įforminamas atsisakymas skirti pensiją, o tai reiškia, kad pareiškėjo skundas priskirtas neapmokestinamų skundų kategorijai (ABTĮ 36 str. 1 d. 2 p.), todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai reikalavo pateikti prašymą atleisti pareiškėją nuo žyminio mokesčio mokėjimo pagrindžiančius įrodymus.

LVAT tenkino pareiškėjo atskirąjį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-541-602/2022

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00892-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

Dėl „suinteresuotos visuomenės“, kuri gali kreiptis į teismą su abstrakčiu pareiškimu iširti norminio administracinio akto teisėtumą, sąvokos aiškinimo

Pareiškėjas (fizinis asmuo) kreipėsi į LVAT su prašymu įvertinti jo nurodytą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471 patvirtintos Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos (toliau – Metodika) nuostatų atitiktį Konstitucijoje įtvirtintiems teisinės valstybės, Konstitucijos ir įstatymų viršenybės, valdžių padalijimo, atsakingo valdymo ir proporcingumo principams, Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 23 straipsniui, 29 straipsniui, 30 straipsnio 2 daliai, Konstitucijos 150 straipsniui, CK 6.251 straipsnio 1 daliai, Aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnio 4 daliai, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktui.

LVAT konstatavo, kad ABTĮ 112 straipsnio 1 dalies nuostata, pagal kurią suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į administracinį teismą prašydama iširti, ar su aplinka susijęs norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį teisės aktą, reiškia, kad toks kreipimasis sietinas būtent su aplinkos apsaugos tikslais, t. y. siekiant užtikrinti iš nacionalinės, be kita ko, Europos Sąjungos nuostatų aplinkosaugos srityje kylančių teisių (tiek procedūrinių, pasireiškiančių dalyvavimu priimant tam tikrus sprendimus aplinkosaugos klausimais, tiek materialinių teisių, susijusių su aplinka) įgyvendinimą arba viešosios valdžios institucijų pareigų aplinkosaugos srityje užtikrinimą.

Įvertinusi pareiškėjo pateikto pareiškimo turinį ir jame išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas savo suinteresuotumui pagrįsti nenurodė teisiškai reikšmingų aplinkybių, kurios būtų susijusios su ginčijamo administracinio akto – Metodikos – teisėtumu aplinkosaugos srityje. Pareiškime nurodytas norminio administracinio akto, kuriame įtvirtinta žalos aplinkai, kurią turi atlyginti pažeidėjai (taip pat ir

pareiškėjas), poveikis nėra nukreiptas įgyvendinti kokias nors pareiškėjo nacionalinės ar Europos Sąjungos aplinkos teisės nuostatomis suteikiamas teises ar užtikrinti viešosios valdžios pareigų aplinkosaugos srityje vykdymą; pareiškėjas savo suinteresuotumui pagrįsti taip pat nesirėmė jokiais Orhuso konvencijos¹⁰ nuostatomis *inter alia* (be kita ko) jos 6 ar 7 straipsniais. Pareiškėjas taip pat nenurodė jokių aplinkybių, kurios pagrįstų, kad jis yra suinteresuotas ginčijamo administracinio teisės akto priėmimo procedūra, t. y. kad tarptautinė, nacionalinė ar Europos Sąjungos teisė jam suteikia konkrečias tokio dalyvavimo teises. Pareiškėjo suinteresuotumas šiuo atveju nebuvo grindžiamas norminio administracinio akto neigiamu poveikiu aplinkos apsaugai, o atvirkščiai, grindžiamas poveikiu vien asmeniniams turtiniams pareiškėjo interesams, kurie, atsižvelgiant į ABTĮ 112 straipsnio 1 dalies nuostatos paskirtį, nėra susiję su aplinkos apsauga. Šiuo atveju vien aplinkybė, kad asmuo (pažeidėjas) patenka į Metodikos taikymo sritį ir mano, kad pagal Metodiką apskaičiuoto žalos aplinkai atlyginimo dydis yra per didelis, nėra pakankama suinteresuotumui pagal ABTĮ 112 straipsnio 1 dalį, skaitomą kartu su Aplinkos apsaugos įstatymo 1 straipsnio 22 punktu, pagrįsti.

LVAT atsisakė priimti pareiškėjo pareiškimą.

2022 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. el-14-556/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00080-2022-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 43.5.1

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl pakartotinio skundo padavimo, kai pašalinamos aplinkybės, anksčiau kliudžiusios priimti skundą

Pareiškėjas kreipėsi į teismą prašydamas atnaujinti terminą skundui paduoti, panaikinti VĮ Registrų centro Centrinio registratoriaus ginčų nagrinėjimo komisijos (toliau – Komisija) 2020 m. gruodžio 16 d. sprendimą (toliau – Sprendimas) ir priimti naują sprendimą – palikti galioti teritorinio registratoriaus 2019 m. birželio 13 d. ir 2019 m. birželio 14 d. sprendimus. Prašymą atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą pareiškėjas grindė aplinkybe, kad VĮ Registrų centras laiku jo neinformavo apie priimtą Sprendimą, nes elektroninio pašto adresą, kuriuo Sprendimas buvo išsiųstas, pareiškėjui nepriklauso, pareiškėjas nebuvo išreiškęs pageidavimą šiuo elektroninio pašto adresu gauti atsakymus ar kitus dokumentus.

Pirmosios instancijos teismas neatnaujino termino skundui paduoti ir atsisakė jį priimti, nustatęs, kad aplinkybės dėl pareiškėjo informavimo apie Sprendimą konstatuotos įsiteisėjusioje LVAT 2022 m. kovo 2 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-118-602/2022 ir kad nėra pagrindo kitaip vertinti teismų jau įvertintų aplinkybių.

Atskirąjį skundą išnagrinėjusi teisėjų kolegija pažymėjo, jog šiuo atveju LVAT 2022 m. kovo 2 d. priėmus nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-118-602/2022 administracinė byla nebuvo išnagrinėta iš esmės, t. y. byla nebuvo baigta. LVAT 2022 m. kovo 2 d. nutartyje nurodė, kad nenustatyti pagrindai abejoti į bylą pateiktais VĮ Registrų centro duomenimis apie pareiškėjo informavimą apie Sprendimą, kurių pareiškėjas nepaneigė į bylą pateiktais įrodymais. Tačiau ABTĮ 33 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad teismo atsisakymas priimti skundą (prašymą, pareiškimą) neklaido vėl kreiptis į teismą su tuo pačiu skundu (prašymu, pareiškimu), jeigu yra pašalintos arba išnyko aplinkybės, kliudžiusios priimti skundą (prašymą, pareiškimą). Pareiškėjas, antrą kartą teikdamas skundą ir prašydamas atnaujinti terminą skundui paduoti, būtent ir įrodinėjo, kad yra pašalintos aplinkybės, kliudžiusios priimti jo skundą.

LVAT nustatė, kad pareiškėjas dar tebevykstant apeliacijos procesui, kreipėsi į VĮ Registrų centrą, prašydamas pateikti pareiškėjui paties VĮ Registro centro nurodytus pareiškėjo nuo 2017 metų iki 2019 metų pateiktus prašymus, kuriuose nurodytas ginčo elektroninis pašto adresas. Pareiškėjo po to, kai LVAT priėmė 2022 m. kovo 2 d. nutartį, gautos prašymų kopijos patvirtina, kad pareiškėjas prašymuose, kuriuos teikė VĮ Registrų centrui, nenurodė ginčo elektroninio pašto adresą. Paažiškėjęs šioms aplinkybėms, pareiškėjas 2022 m. kovo 23 d. su skundu kreipėsi į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją dėl to, kad VĮ Registrų centras su pareiškėju susijusią informaciją siuntė elektroninio pašto adresu, kuris nepriklauso pareiškėjui. Nesulaukęs

¹⁰ 1998 m. birželio 25 d. Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.

atsakymo į skundą, pareiškėjas 2022 m. gegužės 3 d. LVAT padavė prašymą dėl proceso atnaujinimo administracinėje byloje Nr. eAS-118-602/2022, tačiau LVAT 2022 m. gegužės 25 d. nutartimi atsisakė jį priimti.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi šioje byloje susidariusią išskirtinę teisinę situaciją, nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad šiuo atveju nebuvo pagrindo tirti ir vertinti pareiškėjo pateiktų naujų įrodymų ir prašyme atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti išdėstytų aplinkybių. LVAT vertinimu, aplinkybė, kad pareiškėjas šiuos įrodymus gavo apeliacijos procesui pasibaigus, negali apriboti pareiškėjo teisės į visapusišką ir objektyvų šių jo veiksmų įvertinimą. Gavęs informaciją, iš kurios nustatė naujas aplinkybes, kurių neturėjo galimybės žinoti, paduodamas skundą teismui pirmą kartą, pareiškėjas operatyviai kreipėsi į VĮ Registrų centrą dėl papildomos informacijos pateikimo. Be kita ko, pareiškėjas dėl VĮ Registrų centro veiksmų, dėl kurių jam kilo neigiamos teisinės pasekmės, pradėjo asmens duomenų apsaugos pažeidimo procedūrą. LVAT darė išvadą, kad pareiškėjas terminą paduoti skundą teismui praleido dėl objektyvių, ne nuo jo valios priklausiusių priežasčių, aktyviais veiksmais, veikdamas pakankamai operatyviai, surinko naujus įrodymus dėl jo neinformavimo apie Sprendimą laiku, todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai neatnaujino termino skundui paduoti.

LVAT tenkino pareiškėjo atskirąjį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, atnaujino terminą skundui paduoti, o skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-643-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02868-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.9

[Prieiga internete](#)

43.10. Kiti su teisės kreiptis į teismą ir jos realizavimu susiję klausimai

Dėl pateikto apeliacinio skundo, neturint tam įgaliojimų

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) Užsieniečių registracijos centras (toliau – URC) su teikimu kreipėsi į pirmosios instancijos teismą, prašydamas skirti užsieniečiui alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą URC nustatant teisę judėti tik URC teritorijoje.

Pirmosios instancijos teismas 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu teikimą tenkino.

Apeliaciniame skunde, pateiktame užsieniečio atstovės advokatės R. B., buvo prašoma pakeisti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir skirti alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą URC netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Vėliau buvo gautas advokatės pranešimas, jog pirmosios instancijos teismo vėlesniu sprendimu užsieniečiui skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – apgyvendinimas VSAT netaikant judėjimo laisvės ribojimų, todėl apeliacinis skundas atsiimtas.

Be užsieniečio atstovės advokatės R. B. pateikto apeliacinio skundo, byloje taip pat pateiktas advokato P. V. apeliacinis skundas dėl pirmosios instancijos teismo 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimo. LVAT teisėjų kolegija nustatė, jog advokato P. V. pateikto apeliacinio skundo priede „Išrašas iš pagrindinės sutarties“ nurodyta, kad teisinių paslaugų užsakovas yra Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, kuris nebuvo nagrinėtos bylos proceso dalyvis. Todėl, LVAT vertinimu, advokatas P. V. neturėjo įgaliojimų pateikti apeliacinį skundą šioje byloje. Kadangi advokato P. V. apeliacinis skundas priimtas be teisėto pagrindo, vadovaujantis ABTĮ 138 straipsnio 8 dalimi, apeliacinis procesas pagal advokato P. V. apeliacinį skundą dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo nutrauktas.

Užsieniečio atsisakymas nuo apeliacinio skundo priimtas, apeliacinis procesas pagal užsieniečio atstovės advokatės R. B. pateiktą apeliacinį skundą dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo nutrauktas, apeliacinis procesas pagal advokato P. V. apeliacinį skundą dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo nutrauktas.

2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-3901-415/2022

Teismo proceso Nr. 4-39-3-00346-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)
